

MØTEINNKALLING

Dato: 15.11.2019

RÅD FOR PERSONER MED FUNKSJONSNEDESETTELSE Mandag 25.11.2019 kl. 18:00

Utvalgets faste medlemmer innkalles til møte **25.11.2019 kl. 18:00 i ordførersalen**. Medlemmer som ikke kan møte på grunn av lovlig forfall, skal straks melde fra om dette og oppgi forfallsgrunn. Forfall meldes på telefon 924 84 604 eller epost anne-grete.bukier@baerum.kommune.no

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel	
047/19	Godkjenning av protokoll	
048/19	Økonomimelding II 2019	
049/19	Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020–2023	
050/19	Handlingsprogram 2020-2023 - tilleggsinnstilling	
051/19	Styrket innsats i arbeid med innbyggernesamarbeid og frivillighet	
052/19	Omstilling 2024 - En plan for omstilling av virksomheten med kvalitet og bærekraft	
053/19	Avtale om vertskommunesamarbeid mellom Asker kommune og Bærum kommune - Felles kommunal legevakt	
054/19	Høring NOU 2019 - 14 Tvangsbegrensningsloven- forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse og omsorgstjenesten	
055/19	Referatsaker	

Eventuelt

Magnar Danielsen
Rådsleder

Anne-Grete Bukier
Utvalgssekretær

Dato: 15.11.2019 Arkivkode: N-125 Bilag nr: Arkivsak ID: 19/24609 J.post ID: 19/255187
Saksbehandler: Anne-Grete Bukier
Saksansvarlig: Anne-Grete Bukier

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	047/19

Godkjenning av protokoll

Forslag til vedtak:

Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelses møte 11.11.2019 godkjennes slik den foreligger.

Vedlegg:

Protokoll - Råd for personer med funksjonsnedsettelse 11.11.2019 4710326

Dato: 26.09.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
 26.09.2019 19/20363 19/215812
 Saksbehandler: Ove Myrvåg
 Saksansvarlig: Knut Skov Pedersen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Utvalg for samarbeid	19.11.2019	035/19
Hovedutvalg for barn og unge	19.11.2019	081/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	20.11.2019	084/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	21.11.2019	075/19
Formannskapet	26.11.2019	203/19
Kommunestyret		
Eldrerådet		
Ungdomsrådet		
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	048/19

Økonomimelding II 2019

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Økonomimelding II 2019 tas til orientering.
2. Budsjettjusteringer for 2019 vedtas i henhold til vedlegg i Økonomimelding II 2019.
3. Rådmannen gis fullmakt til å omfordele investeringsbudsjettet fra samlepotter, for eksempel innen DigIT og Formuesbevaring, til de programområdene investeringene tilhører i henhold til KOSTRA.

SAKEN I KORTE TREKK

I Økonomimelding II 2019 redegjør Rådmannen for kommunens økonomiske status per 31. august 2019 og prognoser for året for de sentrale inntektene, driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet. Rapporten inneholder også finansrapportering, rapportering på tiltak fra Handlingsprogram 2019–2022 og status på sykefraværet.

Økonomimelding II er en statusrapportering for drift og investeringer med forslag til korreksjoner, og ikke en ny budsjettbehandling. Rådmannen har derfor søkt å begrense tilleggsbevilgningene i denne meldingen.

Merbehov og tiltak

I Økonomimelding I 2019 meldte rådmannen om et samlet merbehov på 26 millioner kroner etter foreslåtte tiltak. Rådmannen har etter økonomimelding I satt i verk en rekke kortsiktige tiltak for å bedre budsjettbalansen. Samlet vil disse tiltakene gi en effekt på rundt 20 mill. i 2019. Etter disse tiltakene er det likevel merbehov innen enkelte områder, spesielt gjelder dette innen psykisk helse, spesialpedagogisk hjelp i barnehagene og vintervedlikeholdet av veiene.

Samlet for programområdene forventes det en årsprognose i tilnærmet balanse etter Rådmannens forslag til endringer, korrektive tiltak og korrigeringer i bruk av fond.

Foruten planlagt innkjøp av PC-utstyr til 59 mill. foreslås sektorene kompensert med 41 mill. Samtidig er demografikompensasjonen til PLO og grunnskole justert. I tillegg kommer tekniske justeringer som rådmannen har fullmakt til å gjennomføre.

De største endringene for sektorene gjelder:

- Midler til utredninger og omstillingsarbeider 2 mill.
- Demografikompensasjon Haug skole 2 mill.
- Demografikompensasjon PLO -15 mill.
- Spesialpedagogisk hjelp i barnehagene 7 mill.
- Kjøp av plasser ressurskrevende brukere innen psykisk helse for barn og unge 3 mill.
- Kjøp av plasser ressurskrevende brukere innen rus og psykisk helse for voksne 7 mill.
- Erstatningssak Bufetat 4 mill.
- Vintervedlikehold 9 mill.

Digitalt brukerutstyr

Som omtalt i Økonomimelding I 2019 støtter ikke Microsoft operativsystemet Windows 7 fra januar 2020. Fra samme tidspunkt må Windows 10 benyttes. Av sikkerhetsmessige årsaker er det derfor behov for å erstatte en stor del av kommunens aldrende PC-park innen dette tidspunkt. Per 31. juli er det erstattet 1 069 PC-er og det planlegges for kjøp av 6 600 PC-er i 2019. I økonomimelding I ble det bevilget netto 34,2 mill. Rådmannen foreslår nå å bevilge ytterligere netto 59,2 mill. til formålet. Dette er i tråd med det som ble meldt i Økonomimelding I 2019 og formannskapssak [141/19, 12.6.2019](#) - Fremtidig digital infrastruktur - personlig digitalt utstyr. Det er usikkerhet rundt antall PC-er og Rådmannen foreslår at eventuelle ubenyttede midler settes av til et disposisjonsfond for bruk i 2020. Det vises for øvrig til Økonomimelding I 2019. I tråd med finansieringsmodellen beskrevet i saken, legges det opp til at tjenestestedene blir belastet med en månedlig leiekostnad fra de mottar nytt utstyr.

Frie inntekter

De frie inntektene viser en mindreinntekt på 20 mill. ved utgangen av august, hvorav skatteinntektene utgjør en mindreinntekt på 72 mill. og rammetilskuddet en merinntekt på 52 mill. Hovedforklaringen er periodiseringsavvik, og Rådmannen foreslår å opprettholde skatteanslaget for året, men øker rammetilskuddet med 22 mill. som følge av endringer foreslått i Revidert Nasjonalbudsjett 2019.

Pensjon

Pensjonskostnadene er økt med 22,4 mill. som følge av korrigerede beregninger fra pensjonskassene.

Investeringene

Bruttoammen for investeringene i 2019 er redusert med 275 mill. Hovedårsaken til dette er endret periodisering av enkelte prosjekt. Blant annet gjelder dette Oksenøya senter, Lindelia BBS og Bekkestua ungdomsskole som kan få en forsinkelse. For øvrig er formålsbyggene hovedsakelig i rute. Som følge av reduksjonen i investeringen er planlagt låneopptak redusert med 174 mill. i 2019.

Finans

Det er kun marginale endringer på finansutgiftene som følge av lavere investeringsbudsjett. Rådmannen har for øvrig budsjettet med 10 mill. i utbytte fra Bærum Kommunale Eiendomsselskap som finansinntekt.

Resultatgrad

Etter rådmannens forslag til disponeringer er netto driftsresultat redusert med 64 mill. som gir en resultatgrad på 3,3 prosent som er over målkravet (3 prosent).

Saldering

Budsjettet er saldert ved bruk av fond. Hovedsakelig gjelder dette finansieringen av PC-utstyr som over tid skal gå i null. Bufferfondet er på 160 mill. i 2023 som er på samme nivå som i rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020–2023.

Rådmannen gjør oppmerksom på at endringer utover rådmannens forslag vil kunne medføre endringer i bufferfondet i rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020–2023.

Prosess/medvirkning internt og eksternt

Økonomimeldingen er koordinert av Budsjett- og analyseenheten og utarbeidet i samarbeid med kommunalsjefer/direktører og kommunaldirektører.

Vedlegg:

Økonomimelding II 2019

4643556

Månedrapport august 2019

4643557

Dato: 24.09.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
 24.09.2019 19/19472 19/206203
 Saksbehandler: Knut Skov Pedersen
 Saksansvarlig: Ove Myrvåg

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	13.11.2019	051/19
Eldrerådet	12.11.2019	041/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.11.2019	042/19
Utvalg for samarbeid	29.10.2019	029/19
Utvalg for samarbeid	19.11.2019	037/19
Hovedutvalg for barn og unge	29.10.2019	066/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	30.10.2019	072/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	31.10.2019	065/19
Formannskapet	05.11.2019	188/19
Kommunestyret		
Hovedutvalg for barn og unge	19.11.2019	076/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	21.11.2019	079/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	20.11.2019	085/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	049/19
Formannskapet	26.11.2019	204/19

Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020–2023

Ungdomsrådet-13.11.2019- 051/19

Saken behandles i Ungdomsrådets møte 26. november.

Eldrerådet-12.11.2019- 041/19

Vedtak:

Det nedsettes en skrivergruppe bestående av Ragna Berget Jørgensen, John Kjekshus og Frits Lemstad. Skrivergruppen ser på saken og sender ut forslag til uttalelse fra Eldrerådet innen neste møte 26.11.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 042/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 188/19**Vedtak:**

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-31.10.2019- 065/19

Saken ble åpnet men realitetsbehandles først i møtet 21. november.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 072/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Hovedutvalg for barn og unge-29.10.2019- 066/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Utvalg for samarbeid-29.10.2019- 029/19**Vedtak:**

Behandles i neste møte i SAM 19.11.19.

Rådmannens forslag til vedtak:**1. Handlingsprogram 2020–2023**

A. De økonomiske rammer som fremgår av Rådmannens forslag, legges til grunn for den økonomiske planleggingen i handlingsprogramperioden.

2. Årsbudsjett 2020*A. Driftsrammer*

1. Driftsbudsjettet for 2020 vedtas i samsvar med netto hovedoversikt drift i Rådmannens forslag til handlingsprogram (vedlegg 11.5 og 11.6 Obligatorisk oversikt – Drift 1A og 1B).

II. Rådmannen gis fullmakt til å overføre midler fra lønnsreserven til de enkelte sektorer og programområder når de kommunale lønnsforhandlingene er gjennomført og endelige pensjonsutgifter er fordelt.

B. Investeringsrammer

I. Investeringsbudsjettet for 2020 vedtas i samsvar med *netto hovedoversikt investeringer* i Rådmannens forslag til handlingsprogram (vedlegg 11.7 og 11.8 *Obligatorisk oversikt – Investeringer 2A og 2B*).

C. Skatt

I. Formuesskatt for 2020 utskrives etter 7 kroner per tusen eller etter den maksimalsats Stortinget bestemmer.

II. Forutsetningene i Rådmannens skatteanslag er at inntektsskatt for 2020 utskrives etter 11,55 kroner per hundre eller etter den maksimalsats Stortinget bestemmer.

D. Lån

I. For 2020 gis fullmakt til låneopptak som er innarbeidet i budsjettet med inntil følgende beløp i Husbanken eller andre finansinstitusjoner:

1 393,4 millioner kroner til investeringer

200,0 millioner kroner til videre utlån til boligformål

II. Lånene amortiseres innenfor anleggenes levetid.

III. Det gis fullmakt til å refinansiere tidligere inngåtte rullerende låneavtaler innenfor en ramme på 1 900 millioner kroner i 2020.

IV. Rådmannen har anledning til å benytte trekkrettigheter/kassekreditt på inntil 500 millioner kroner.

V. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne lånevilkårene i henhold til delegering av myndighet i budsjettsaker ([KST-sak 21/16](#)), behandlet i kommunestyret 16.3.2016) og finansreglementet ([KST-sak 6/16](#), behandlet i kommunestyret 27.1.2016).

VI. Rådmannen gis fullmakt til å signere gjeldsbrev. Fullmakten innarbeides i gjeldende reglement.

E. Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger

I. Avgifter/gebyrer og priser for tjenester vedtas slik *Liste over priser for kommunale tjenester 2020* angir.

F. Hovedmål

I. Følgende langsiktige hovedmål frem mot 2040 legges til grunn for kommunens arbeid i handlingsprogramperioden:

- Bærekraftige tjenester som gir innbyggerne mulighet for økt selvhjulpenhet, mestring og læring
- Balansert samfunnsutvikling – mangfoldig, grønn og urban
- En innovativ og endringsdyktig organisasjon med gjennomføringskraft
- Dialog og medvirkning for bedre løsninger

Kommentarer til forslag til vedtak

Punkt 2A og 2B

Rådmannen gjør oppmerksom på at ny kommunelov og forskrifter vil medføre endringer i de obligatoriske oversiktene nevnt i punkt 2 i innstillingen. Disse vil bli konvertert til ny standard ved utarbeidelsen av vedtatt handlingsprogram 2020-2023.

Punkt 2 D, VI

Det er fremmet forslag om at gjeldsbrev kan signeres av Rådmannen. Det er alminnelig at Rådmannen har fullmakt til å utføre alle handlinger knyttet til opptak og refinansiering av lån som tas opp i henhold til kommunestyrets budsjettvedtak. Etter nåværende reglement kan Rådmannen signere obligasjonslån, men ikke gjeldsbrev. I praksis er det samme ansvar. Det foreslås at endringen innarbeides i gjeldende reglement.

SAKEN I KORTE TREKK

Rådmannen viser til Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020–2023, datert 24. september 2019. Investeringer 2020–2023 og Prislister 2020 følger som vedlegg til handlingsprogrammet.

Bærum 2040 og Veikart 2024

Trangere økonomiske rammer i offentlig sektor, endringer i klima, digitalisert hverdag, teknologisk utvikling, demografiske endringer med høyere andel eldre, færre yrkesaktive og endrede krav til kompetanse i arbeidslivet – dette er noen av de utfordringer fremtidens kommune må møte.

Bærum 2040 handler om hvordan vi møter utfordringene med en langsiktig strategisk tilnærming til kommunens aktiviteter og tjenester og om hvordan vi skal sikre at Bærum fortsatt er den kommunen vi ønsker den skal være. *Tenke langt – handle nå* er sentralt som rettesnor for kommunens aktiviteter. Et langsiktig perspektiv er avgjørende for å sette kommunen i stand til å møte endrede behov, forventninger og krav til morgendagens tjenester. Derfor er dagens prioriteringer og valg viktige – de skaper utvikling og eierskap til det som skal møte brukere, innbyggere og næringsliv i fremtiden.

Med *Bærum 2040* i sikte, er *Veikart 2024* de veivalgene Rådmannen anbefaler for de neste fire årene – hva som må gjøres for å møte utfordringene og hvordan det skal gjøres. Det er mye vi ikke vet, men det er også mye vi vet. Derfor handler *Veikart 2024* om å se muligheter og utfordringer, og gjøre de rette grepene år for år.

Kommunens største utfordringer på vei mot 2040 krever målrettet satsning på:

- Fremtidens tjenester – behov og effekt
- Balansert samfunnsutvikling – gode bysamfunn

- Klimakloke Bærum – handle lokalt
- Kunnskapskommunen Bærum – nye partnerskap
- Sammen om Bærum – frivillighet og innbyggersamarbeid
- Kommune for fremtiden – relevant og innovativ

Ett Bærum, omstilling med kvalitet og bærekraft og FNs bærekraftsmål skal være vevd sammen i de seks områdene, som til sammen utgjør *Veikart 2024*. I arbeidet med ny kommuneplan vil relevante og målbare nøkkelindikatorer innenfor bærekraftig utvikling ytterligere konkretiseres. En systematisk tilnærming til disse områdene ruste kommunen til å møte de utfordringer som vil komme. Et slikt helhetlig blikk vil gjøre Bærum til en enda bedre kommune.

Rådmannen har initiert en sektorovergripende aktivitet gjennom *Omstilling 2024* for å sikre en langsiktig omstilling av virksomheten. For rytterligere detaljer, se egen sak som følger dette handlingsprogrammet.

De økonomiske hovedtrekkene fremover

Økonomien i dette handlingsprogrammet er preget av det ekstraordinære store investeringsbehovet i perioden 2020 til 2023, samt at det er en økning i behovet for kommunale tjenester. Selv om det løpende gjennomføres omstillingstiltak har det vært nødvendig å bruke av reservene for å saldere budsjettet. Det økte finansieringsbehovet medfører økning i finansutgiftene samtidig som gjelden øker. Gjeldsgraden vil nærme seg et nivå som er bekymringsfullt mot 2023. I 2025 forventes de største investeringene å være gjennomført, og at lånegjelden deretter kan reduseres til et akseptabelt nivå.

1. Befolkningsprognosen

Ny befolkningsprognose er lagt til grunn for de økonomiske beregningene, og viser samlet en betydelig befolkningsvekst i perioden. Befolkningen forventes å stige fra 126 841 innbyggere i 2018 til 134 152 i 2023.

2. Sentrale inntekter

De frie inntektene (skatt og rammetilskudd) utgjør om lag 75 prosent av kommunens inntekter, og angir sammen med øvrige inntekter rammen for kommunens utgiftsnivå. Rådmannen legger til grunn en gjennomsnittlig årlig realvekst på 1,3 prosent i handlingsprogramperioden. Integreringstilskuddet til flyktninger er betydelig redusert i perioden uten at utgiftene er gått tilsvarende ned.

3. Sektorene

Tabellen under viser summen av Rådmannens forslag til endringer i demografi-kompensasjon, mer-/mindrebehov og omstillingstiltak. Endringene vises i forhold til vedtatt budsjett etter Økonomimelding I 2019. I tillegg foreslår Rådmannen å kompensere sektorene for lønns- og prisvekst.

Tabell: Oversikt over Rådmannens forslag til endringer i sektorene

Drift, mill. kr	Budsjett		Handlingsprogram		
	2020	2021	2022	2023	
Demografikompensasjon	29,1	54,6	79,5	120,6	
Andre merbehov/mindrebehov	46,4	108,2	111,5	146,8	
Omstillingstiltak	-35,7	-73,1	-124,4	-174,4	

Sum	39,8	89,7	66,5	93,0
------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Rådmannen viderefører omstillingstiltakene fra forrige handlingsprogram, og øker takten med 50 millioner kroner fra 2023. Det gjøres en kvalitetssikring av modeller og forutsetninger for blant annet omstillingsbehovet. Dersom denne kvalitetssikringen medfører behov for justering av omstillingstakten vil dette bli presentert i en egen sak i løpet av første halvår 2020.

4. Netto driftsresultat

Etter Rådmannens forslag til disponeringer er resultatgraden 4,4 prosent i 2020. Deretter reduseres den til 4,2 prosent i 2023. Dette er likevel over vedtatt økonomisk handlingsregel, der resultatgraden skal være minimum 3 prosent.

5. Investeringene

Planlagte investeringer samlet for de neste fire årene utgjør 10, 8 milliarder kroner. Dette er noe høyere enn i forrige handlingsprogram. Av større investeringer kan Oksenøya senter på Fornebu, Carpe diem demenslandsby, Lindelia bo- og behandlingssenter og skoleutbygginger nevnes.

6. Saldering

Investeringene i perioden 2020 til 2023 er finansiert med 4,7 mrd. i lån, 2,0 mrd. i tilskudd/inntekter og 4,2 mrd. i egenkapital. Av dette er 0,6 mrd. bruk av investeringsfond. Dette er i tråd med strategien om å bruke fond i år med store investeringer.

For å få bufferfondet over målsettingen på 100 mill. i 2023 er driften saldert med bruk av lønnsreserven i balansen med 35–40 mill. årlig. I tillegg er planlagt avsetning til investeringsfond fra forrige handlingsprogram redusert med 64 mill.

7. Gjeld og fond

Gjeldsgraden forventes å stige fra 68 prosent ved utgangen av 2018, til 94 prosent i 2023. Fondsgraden forventes å reduseres fra 24 prosent i 2018 til 11 prosent i 2023.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Formannskapet ble orientert om tidsplan og prosess for arbeidet med årets handlingsprogram i møte 18. desember 2018, [sak 224/18 Økonomisk rapportering og årshjul 2019](#).

I møte 19. mars ble formannskapet orientert om hovedpunktene for økonomisk handlingsrom for handlingsprogram 2020–2023, [sak 63/19 Handlingsprogram 2020–2023 – Prosess og økonomisk handlingsrom](#). Saken ble også behandlet i

- Eldrerådet, møte 2.4.2019, [sak 20/19](#)
- Hovedutvalg for barn og unge, møte 9.4.2019, [sak 24/19](#)
- Hovedutvalg for bistand og omsorg, møte 10.4.2019, [sak 29/19](#)
- Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur, møte 11.4.2019, [sak 20/19](#)
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, møte 1.4.2019, [sak 18/19](#)
- Ungdomsrådet, møte 1.4.2019, [sak 18/19](#)
- Utvalg for samarbeid, møte 10.4.2019, [sak 13/19](#)

Videre utarbeidet Rådmannen virksomhetsanalyser for områdene. Analysene utgjorde første fase i arbeidet med Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020–2023. Virksomhetsanalysene ble behandlet i

- Hovedutvalg for barn og unge, møte 9.4.2019, [sak 28/19 Virksomhetsanalyse for sektor barn og unge](#)

- Hovedutvalg for bistand og omsorg, møte 15.5.2019, [sak 40/19 Virksomhetsanalyse for sektor bistand og omsorg](#)
- Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur, møte 11.4.2019, [sak 21/19 Virksomhetsanalyse for sektor miljø, idrett og kultur](#)
- Formannskapet, møte 24.4.2019, [sak 88/19 Virksomhetsanalyse for sektor organisasjon, styring og utvikling](#) og referatsakene [19/78621 Virksomhetsanalyse for sektor miljø, idrett og kultur](#), [19/78627 Virksomhetsanalyse for sektor bistand og omsorg](#) og [19/78632 Virksomhetsanalyse for sektor barn og unge](#)

Kommuneproposisjonen 2020 ble lagt frem 14. mai.

Den administrative prosessen har involvert ledere, tillitsvalgte og vernetjenesten, og det har vært innhentet faglig og administrativ støtte underveis i prosessen.

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2020–2023 danner grunnlaget for den politiske behandlingen.

Tilleggsinnstilling inklusive effektene av regjeringens forslag til statsbudsjett 2020, fremmes som egen sak i november, og er en del av Rådmannens forslag til handlingsprogram 2020–2023.

Vedlegg:

Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2020-2023, 24. september 2019	4631170
Prisliste 2020, vedlegg til Rådmannens forslag til Handlingsprogram, 24. september 2019	4631172
Investeringer 2020-2023, vedlegg til Rådmannens forslag til Handlingsprogram, 24. september 2019	4631352

Behandlingen i møtet 13.11.2019 Ungdomsrådet

Ungdomsrådet-13.11.2019- 051/19:

Saken behandles i Ungdomsrådets møte 26. november.

Behandlingen i møtet 12.11.2019 Eldrerådet

Forslag fremmet av Ninja Sanner, H

Det nedsettes en skrivergruppe bestående av Ragna Berget Jørgensen, John Kjekshus og Frits Lemstad. Skrivergruppen ser på saken og sender ut forslag til uttalelse fra Eldrerådet innen neste møte 26.11.

Votering:

Sanners forslag ble enstemmig vedtatt.

Eldrerådet-12.11.2019- 041/19:

Vedtak:

Det nedsettes en skrivergruppe bestående av Ragna Berget Jørgensen, John Kjekshus og Frits Lemstad. Skrivergruppen ser på saken og sender ut forslag til uttalelse fra Eldrerådet innen neste møte 26.11.

Behandlingen i møtet 11.11.2019 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Forslag fremmet av Magnar Danielsen, H

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Votering:

Rådslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 042/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Behandlingen i møtet 05.11.2019 Formannskapet

Votering:

Sakene 188,189, 190 og 196/19 ble åpnet samtidig for spørsmål og innspill. Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 188/19:

Vedtak:

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Behandlingen i møtet 31.10.2019 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-31.10.2019- 065/19:

Saken ble åpnet men realitetsbehandles først i møtet 21. november.

Behandlingen i møtet 30.10.2019 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Forslag fremmet av Torbjørn Espelien, Frp

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og

realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Votering:

Enstemmig vedatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 072/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Behandlingen i møtet 29.10.2019 Hovedutvalg for barn og unge

Forslag fremmet av Haakon Kvenna Veum, H

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Votering:

Utvalgsleders forslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for barn og unge-29.10.2019- 066/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Behandlingen i møtet 29.10.2019 Utvalg for samarbeid

Votering:

Tatt til orientering.

Utvalg for samarbeid-29.10.2019- 029/19:

Vedtak:

Behandles i neste møte i SAM 19.11.19.

Dato: 30.10.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
 30.10.2019 19/22986 19/241043
 Saksbehandler: Ove Myrvåg
 Saksansvarlig: Knut Skov Pedersen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Eldrerådet	12.11.2019	042/19
Ungdomsrådet	13.11.2019	052/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.11.2019	043/19
Utvalg for samarbeid	19.11.2019	034/19
Hovedutvalg for barn og unge	19.11.2019	077/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	20.11.2019	086/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	21.11.2019	080/19
Formannskapet	05.11.2019	196/19
Kommunestyret		
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	050/19
Formannskapet	26.11.2019	205/19

Handlingsprogram 2020-2023 - tilleggsinnstilling

Ungdomsrådet-13.11.2019- 052/19

Saken behandles i Ungdomsrådets møte 26. november.

Eldrerådet-12.11.2019- 042/19

Saken tas opp igjen til behandling i møtet 26.11.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 043/19

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 196/19

Vedtak:

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2020–2023 vedtas med tillegg av forslag til endringer innen driftsbudsjettet som vist i vedlegg 1 i tilleggsinnstillingen.
2. Effektene av Stortingets eventuelle endringer i statsbudsjett 2020 innarbeides i Økonomimelding I 2020 eller i egen sak dersom det blir store endringer

SAKEN I KORTE TREKK

Denne tilleggsinnstillingen inneholder Kommunedirektørens forslag til endringer som følge av regjeringens forslag til statsbudsjett 2020 og enkelte andre endringer, herunder Haug skole og ressurscenter.

Tilleggsinnstillingen inneholder også opplysninger om feil og korreksjoner i Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2020–2023.

Et utfyllende notat om statsbudsjettet følger vedlagt.

Oppsummert gir Kommunedirektørens forslag til endringer følgende økonomisk effekt:

Driftsbudsjett, mill. kr.	2020	2021	2022	2023	Kommentar
Frie inntekter	-63,8	-66	68,7	73,1	Økt inntekt
Endring sektorene	91,0	81,2	75,8	75,8	Økt utgift

Driftsbudsjettet er saldert ved at bufferfondet er redusert med cirka 30 mill. til 131 mill. i 2023, og økt bruk av investeringsfond med 22 mill. i handlingsprogramperioden.

Nøkkeltallene for sunn økonomi er vist i tabellen under.

Nøkkeltall	2020	2021	2022	2023	Mål
Netto driftsresultat	457	361	422	472	
Resultatgrad	4,1 %	3,2 %	3,7 %	4,1 %	Anbefalt 4%, min. 3%
Bufferfondet	434	284	186	131	Min. 100 mill. siste år
Egenkapitalfinansiering	50 %	50 %	50 %	50 %	50%, min. 40%
Likviditetsreserve	1 191	826	577	420	Min. 300 mill.

Bortsett fra egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer er alle nøkkeltallene noe redusert, men fortsatt over måltallene.

1. Statsbudsjett 2020

Hovedtrekk

Frie inntekter

Beregninger viser at de frie inntektene blir cirka 64 mill. høyere enn i Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2020–2023, etter innlemming av øremerkede tilskudd, oppgaveendringer og realvekst.

Anslåtte direkte konsekvenser for Bærum av de viktigste forslagene på områdene

- Sum øremerkede tilskudd sektorer som flyttes fra sektorene til de frie inntektene, 83 mill.

der lærernormen utgjør 62 mill.

- Økt innslagspunkt ressurskrevende brukere 8 mill.
- Kemneren overføres til staten -13 mill. Nettoeffekt av dette er cirka 1,2 mill.

I tillegg foreslår regjeringen mindre endringer som ikke får store økonomiske konsekvenser for Bærum kommune.

Varslede satsninger

Innenfor det samlede handlingsrommet i budsjettet må man lokalt vurdere og eventuelt prioritere de øvrige varslede satsningene i statsbudsjettet. Anslått effekt for Bærum er vist i parentes. Herav:

- 400 mill. tidlig innsats i skolen, lærernormen (10,3 mill.)
- 150 mill. opptrappingsplanen for rusfeltet (3,0 mill.)

Særskilte forhold i statsbudsjettet

Lærernormen

I 2020 legger regjeringen opp til at lærernormen skal finansieres delvis ved å innlemme midler i rammetilskuddet til kommunene og delvis ved vekst i de frie inntektene. 400 mill. av realveksten i de frie inntektene til kommunene er nettopp begrunnet med særskilt satsning på tidlig innsats i skolene. Kommunene er frie til å prioritere bruken av veksten i de frie inntekter. I midlertidig forventer regjeringen at kommunene prioriterer å oppfylle lærernormen.

Bærum har fått tildelt 61,7 mill. gjennom særskilt fordeling i rammetilskuddet for 2020. Bærums andel av realveksten i de frie inntektene til kommunene, utgjør 10,3 mill. Samlet utgjør kompensasjonen for Bærum cirka 72 mill. som må benyttes for å kunne finansiere lærernormen. Foreløpige beregninger antyder at det utover dette kan bli en underdekning på rundt 6 mill. for Bærum i 2020. Hvordan utslaget vil bli i 2021 er beheftet med betydelig usikkerhet.

Opptrappingsplanen for rusfeltet

For 2020 er 150 mill. av veksten i kommunenes frie inntekter begrunnet med behovet for å fullføre den flerårige satsingen på å styrke tjenestene på rusfeltet. Regjeringen har satt som mål å øke bevilgningene til rusfeltet med 2,4 mrd., i tråd med langsiktige mål og tiltak i opptrappingsplanen for rusfeltet (2016–2020). Planen vil med dette være oppfylt med 2,45 mrd. Effekten for Bærum av veksten i de frie inntektene i 2020 er beregnet å utgjøre 3,3 mill. Bærum kommune har over flere år økt innsatsen innenfor rusfeltet og står fritt til å prioritere disse midlene som en del av de frie inntektene.

Investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser

Investeringsstilskuddet har i perioden 2014–2019 økt betydelig. I budsjettforslaget for 2020 foreslås det en samlet tilsagnsramme på 3 595 mill. Rammen gir rom for tilsagn om tilskudd til om lag 2 000 heldøgns omsorgsplasser. Halvparten av den samlede tilsagnsrammen nyttes til netto tilvekst av heldøgns plasser. Den resterende andel nyttes til rehabilitering/modernisering, utskifting av eksisterende plasser og tiltak som ikke innebærer netto tilvekst.

2. Andre forhold (ikke statsbudsjettet)

Haug skole og ressurscenter

Kommunestyret vedtok i Økonomimelding II 2018 sak 103/18 den 24.10.18 å styrke rammen til Haug skole og ressurscenter med 1,8 mill. i 2018 (8 stillinger ut året). I tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet for 2019–2022 ble stillingene videreført ut året 2019 med 2,4 mill. Samtidig ble det igangsatt en ekstern gjennomgang av tilbudet ved skolen. Gjennomgangen er nå i slutfasen og Kommunedirektøren vil legge frem rapporten og oppfølging av anbefalinger i Hovedutvalg barn og unge i november 2019. Foreløpige funn i rapporten peker i retning av at det er nødvendig å

oppholde de tilførte stillingene, og Kommunedirektøren foreslår å videreføre disse ut 2021 med 5,4 mill.

Fritidsapp

Kommunestyret vedtok i sak 99/19, møte 19.6.2019, at Bærum kommune skal innføre en aktivitetsapplikasjon for barn og unge tilsvarende eller liknende løsning innført i Asker kommune. Kommunedirektøren har utredet dette og vil gjennomføre ordinære faser for anskaffelse av digitale løsninger, og deretter legge ut et anbud for anskaffelse av en fritidsapplikasjon for barn og unge i Bærum kommune. Anskaffelsen utgjør 0,5 mill. til anskaffelse og 0,2 mill. årlig lisenser.

Evaluering av godtgjøringsordningen/ reglement om godtgjørelser – kommunestyresak 95/19
Økt behov 1,6 mill. som kommer i tillegg til forslag til handlingsprogram der det er lagt inn 2,1 mill. årlig.

3. Kommunedirektørens forslag til tilleggsinnstilling

Etter Kommunedirektørens forslag i tilleggsinnstillingen er kommunens handlingsrom beregnet til å bli omtrent 20 millioner kroner lavere i 2020 etter regjeringens forslag til Statsbudsjett 2020. Handlingsrommet reduseres i mindre grad utover i handlingsprogramperioden.

Kommunedirektøren har vurdert følgene av regjeringens forslag til statsbudsjett. Flere av forholdene er etter Kommunedirektørens vurdering allerede ivaretatt i budsjettene. I tabellen under vises Kommunedirektørens forslag til tilleggsinnstilling inklusive tiltaket på Haug skole, fritidsapp og politisk sak om godtgjørelse som ikke er en del av statsbudsjettet.

Tabellen under viser endringer i forhold til Rådmannens forslag til handlingsprogram 2020–2023

DRIFTSBUDSJETT Mill 2020 kr.	Handlingsprogram			
	2020	2021	2022	2023
Sentrale inntekter	-63,8	-66,0	-68,7	-73,1
Frie inntekter	-63,8	-66,0	-68,7	-73,1
16 Organisasjon, styring og utvikling	-11,5	-20,8	-20,8	-20,8
Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten	-13,1	-22,4	-22,4	-22,4
Endringer i kommunens godtgjørelsesreglement, kst sak 95/19	1,6	1,6	1,6	1,6
BARN OG UNGE	75,0	75,0	69,6	69,6
22 Grunnskoleopplæring	77,4	77,4	72,0	72,0
Innlemning av tilskudd til tidlig innsats gjennom økt lærertetthet 1.–10. trinn	61,7	61,7	61,7	61,7
Satsing tidliginnsats skole, 400 mill.	10,3	10,3	10,3	10,3
Haug skole, videreføring av styrking ut 2021	5,4	5,4		
23 Barnehager og parker	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Økt maksimal pris foreldrebetaling	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
BISTAND OG OMSORG	26,8	26,8	26,8	26,8
32 Pleie og omsorg	16,7	16,7	16,7	16,7
Innlemning av tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens	8,3	8,3	8,3	8,3
Økt innslagspunkt for refusjon ressurskrevende brukere, PLO	8,4	8,4	8,4	8,4
33 Sosialtjeneste og bolig	10,1	10,1	10,1	10,1
Innlemning av tilskudd til etablering og tilpasning av egen bolig (kommunereformen)	10,1	10,1	10,1	10,1
MIK	0,7	0,2	0,2	0,2
52 Kultur og fritid	0,7	0,2	0,2	0,2
Fritidsapp	0,7	0,2	0,2	0,2
Sum endringer sektorene	91,0	81,0	75,6	75,6
Sum alle endringer	27,2	15,0	6,9	2,5

I 2020 er de frie inntektene redusert med 14,3 mill. som følge av at skatteoppkrevingen foreslås overført til Skatteetaten. Utgiftssiden er redusert med 13,1 mill.

Samlet foreslår Kommunedirektøren at sektorenes rammer styrkes med 91 mill. i 2020, synkende til 76 mill. i 2023.

Det vises til vedlegg 3 for utfyllende informasjon om statsbudsjettet.

4. Andre forhold i statsbudsjettet hvor Kommunedirektøren ikke foreslår endringer i denne tilleggsinnstillingen

Kommunedirektøren har også vurdert andre forhold som følger av statsbudsjettet. En av disse er satsingen på rusforebyggende arbeid blant barn og unge. Både satsing på rusforebyggende arbeide blant barn og unge og avvikling av ressursteam er omtalt i Handlingsprogram 2020-2023. Kommunedirektøren foreslår - ikke ytterligere endringer i tilleggsinnstillingen. Eventuelt kan tiltakene dekkes ved omprioriteringer innen de respektive rammene. Dette gjelder:

Det vises til vedlegg 3 for nærmere beskrivelse.

At Regjeringens forslag til statsbudsjett 2020 medfører et lavere handlingsrom enn i forslag til handlingsprogram er bekymringsfullt. Mest sannsynlig vil kommuneøkonomien også i årene fremover bli svakere.

Omfanget av investeringene er stort samtidig som markedet er presset, noe som medfører høy

prisvekst og press på kommuneøkonomien. Kommunedirektøren vil derfor vurdere investeringsnivået og gjennomføringstakten på nytt. Denne vurderingen vil primært skje ved revidering av langsiktig driftsanalyse og investeringsplan (LDIP) for 2021–2040, men også kortsiktige tiltak vil vurderes gjennomført. Prosessen er startet og LDIP planlegges å legges frem i februar 2020. I dette arbeidet vil ulike også befolkningsscenarier og alternative løsninger bli vurdert.

5. Saldering og nøkkeltall

Driftsbudsjettet er saldert ved at bufferfondet er redusert med cirka 30 mill. til 131 mill. i 2023, og økt bruk av investeringsfond med 22 mill. i handlingsprogramperioden.

Nøkkeltallene for sunn økonomi og avsetning til investeringsfond etter forslag til tilleggsinnstilling, er vist i tabellen under.

Nøkkeltall	2020	2021	2022	2023	Mål
Netto driftsresultat	457	361	422	472	
Resultatgrad	4,1 %	3,2 %	3,7 %	4,1 %	Anbefalt 4%, min. 3%
Bufferfondet	434	284	186	131	Min. 100 mill. siste år
Egenkapitalfinansiering	50 %	50 %	50 %	50 %	50%, min. 40%
Likviditetsreserve	1 191	826	577	420	Min. 300 mill.

Endring fra Kommunedirektørens opprinnelige forslag til handlingsprogram:

Nøkkeltall	2020	2021	2022	2023
Netto driftsresultat	-27	-15	-7	-3
Resultatgrad	-0,3 %	-0,2 %	-0,1 %	0,0 %
Bufferfondet	-21	-31	-32	-29
Egenkapitalfinansiering	0 %	0 %	0 %	0 %
Likviditetsreserve	-26	-41	-48	-51

Bortsett fra egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer er alle nøkkeltallene noe redusert, men fortsatt over måltallene.

6. Feil og korreksjoner i handlingsprogrammet

Feil i tekst og tall i avsnitt om Egenkapital i kapittel 4 Økonomi på side 33

Det er feil i beløpene som omhandler tilskudd i andre avsnitt under figur 4.10

Egenkapitalfinansiering av investeringer på side 33. I handlingsprogramperioden er det anslått at kommunen skal motta over 1,7 mrd. i tilskudd fra andre, i stedet for 1,3 mrd. slik det står i teksten. Videre utgjør 1,2 mrd. av dette tilskudd fra Husbanken, 0,2 mrd. fra utbyggingsavtaler og 0,2 mrd. fremskyndingsbidrag. I teksten står det feilaktig henholdsvis 0,8 mrd. i tilskudd fra Husbanken og 0,4 mrd. i fremskyndingsbidrag.

Feil i tall i tabell 6.2 Langsiktige nøkkeltall for Pleie og omsorg på side 59

Verdien for nøkkeltallet *Gjennomsnittlig antall brukere pr. bofellesskap for mennesker med utviklingshemming* er feil i 2018. Verdien skal være 8,5 i stedet for 8,0 som det står i tabellen. Det betyr at gjennomsnittet siste tre år i forhold til 2014 er 2,4 i stedet for 2,2.

Feil årstall i tabellnavn på tabell 9.3. Klimabudsjett/prognose på side 128 og side 129

I tabellnavnet på tabell 9.3 *Klimabudsjett og prognose*, er det feil i årstallet som brukes som referanse for endringene. I stedet for 2016 skulle det stått 2009, slik at tabellnavnet skulle vært:

Klimabudsjett/prognose, for endring i utslipp fra 2009 til 2030, etter utslippkilde.

I første setning i første avsnitt under tabellen på side 129, gjentas samme feil.

Feil navn på politisk referatsak 19/78632 på side 98 og side 136

Ved en feiltagelse er det skrevet feil navn på referatsak 19/78632 øverst på side 98, samt i siste kulepunkt øverst på side 136. Riktig navn på referatsaken er *Virksomhetsanalyse for sektor barn og unge*.

Feil budsjетtramme i tabell 8.7 Merbehov forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) på side 122

Det er oppgitt feil budsjетtramme i tabell 8.7 *Merbehov forvaltning, drift og vedlikehold (FDV)* på side 122. Riktig budsjетtramme er 363,9 mill. i stedet for 432,2 mill. som det står i tabellen.

Prisliste 2020 – Spesifisering av priser i tabell Behandlings- og forringelsesgebyr – vei/samferdsel på side 14

I tabellen *Behandlings- og forringelsesgebyr – vei/samferdsel* nederst på side 14, skal behandlingsgebyr per søknad spesifiseres i avgift på søknad om gravetillatelse og avgift på søknad om arbeidstillatelse. Avgiftene for disse er ulike. I tillegg skal navnet på tabellen endres til *Behandlings- og kontrollavgifter – vei/samferdsel*, med undertittel *Administrasjon og kontrollavgift for grave- og arbeidstillatelser*. Korrekt tabell følger vedlagt:

Behandlings- og kontrollavgift – vei/samferdsel

Administrasjon- og kontrollavgift for grave- og arbeidstillatelser – vei/samferdsel

Avgiftene er ikke mva-pliktige, kr.	2018	2019	2020	Fra dato
Gravetillatelse – avgift pr. søknad*	2 400	2 400	4 500	01.01.2020
Arbeidstillatelse – avgift pr. søknad*			3 000	01.01.2020

* I henhold til Ledningsforskriften er det ikke lengre lov til å kreve behandling og forringelses gebyr, dette erstattes av ett administrasjons- og kontrollgebyr.

* § 18. Dekning av kostnader for søknadsbehandling mv.:

- Vegmyndigheten kan i den enkelte sak kreve å få dekket kostnadene til saksbehandling av søknad om tillatelse og utført kontroll i anleggsperioden, i samsvar med selvkostprinsippet.

- Kostnader for andre oppgaver enn nevnt i første ledd som utføres av vegmyndigheten for ledningseier, dekkes etter avtale mellom partene.

Vedlegg:

J Post 19-241043 - vedlegg 1-2

4688500

J Post 19-241043 - vedlegg 3

4688501

Behandlingen i møtet 13.11.2019 Ungdomsrådet

Ungdomsrådet-13.11.2019- 052/19:

Saken behandles i Ungdomsrådets møte 26. november.

Behandlingen i møtet 12.11.2019 Eldrerådet

Eldrerådet-12.11.2019- 042/19:

Saken tas opp igjen til behandling i møtet 26.11.

Behandlingen i møtet 11.11.2019 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Forslag fremmet av Magnar Danielsen, H

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Votering:

Rådslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 043/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Behandlingen i møtet 05.11.2019 Formannskapet

Votering:

Sakene 188,189, 190 og 196/19 ble åpnet samtidig for spørsmål og innspill. Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 196/19:

Vedtak:

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Dato: 24.09.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
 24.09.2019 19/19985 19/190402
 Saksbehandler: Kristin Nilsen
 Saksansvarlig: Kristin Nilsen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	21.10.2019	044/19
Eldrerådet	12.11.2019	044/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.11.2019	045/19
Hovedutvalg for barn og unge	29.10.2019	068/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	30.10.2019	074/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	31.10.2019	067/19
Formannskapet	05.11.2019	190/19
Kommunestyret		
Hovedutvalg for barn og unge	19.11.2019	079/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	20.11.2019	088/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	051/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	21.11.2019	078/19
Formannskapet	26.11.2019	207/19

Styrket innsats i arbeid med innbyggernesamarbeid og frivillighet

Eldrerådet-12.11.2019- 044/19

Eldrerådets anbefaling:

1. Kommunestyret slutter seg til en styrket innsats i arbeid med innbyggernesamarbeid, og ber kommunedirektøren følge opp forslagene i saken og gi en årlig status frem til 2022.
2. Det utarbeides en policy for frivillighet i Bærum kommune, som en oppfølging og videreutvikling av frivillighetsmeldingen. Rådmannen kommer tilbake med en egen sak i løpet av 2020.
3. Foreslåtte møteplasser er viktige i arbeidet for å styrke arbeidet med innbyggernesamarbeid og frivillighet. Medvirkning, innflytelse og samarbeid mellom innbyggerne og kommunen vil være helt avgjørende for et godt resultat som vil stimulere til frivillighet. Bærum kommune vil være i en kontinuerlig utviklings-, omstillings- og effektiviseringsprosess i flere år fremover, bl.a. på grunn av det økende antall eldre. Eldrerådet ber om at vellene, brukerrådene ved seniorsentrene, og pårørendes brukerråd aktivt trekkes inn i dette arbeidet.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 045/19**Vedtak:**

Rådets anbefaling for det videre arbeidet med innbyggermedvirkning og frivillighet: Innbyggermedvirkning bør som utgangspunkt være en mulighet åpen for alle. Det kan bli behov for særskilt tilrettelegging for at personer med funksjonsnedsettelse skal kunne delta. Frivillighet skal være et supplement for den hjelpetrequende og ikke komme til erstatning for lovpålagte kommunale tjenester.

Saken behandles forøvrig over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 190/19**Vedtak:**

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-31.10.2019- 067/19

Saken ble åpnet men realitetsbehandles først i møtet 21. november.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 074/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Hovedutvalg for barn og unge-29.10.2019- 068/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Ungdomsrådet-21.10.2019- 044/19**Vedtak:**

Saken ble enstemmig tatt til orientering

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret slutter seg til en styrket innsats i arbeid med innbyggersamarbeid, og ber rådmannen følge opp forslagene i saken og gi en årlig status frem til 2022.
2. Det utarbeides en policy for frivillighet i Bærum kommune, som en oppfølging og videreutvikling av frivillighetsmeldingen. Rådmannen kommer tilbake med en egen sak i løpet av 2020.

SAKEN I KORTE TREKK

FNs bærekraftsmål nummer 17 – *Samarbeid for å nå målene* beskriver behovet for nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Delmål 17.17 er å stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og private og i det sivile samfunn, på grunnlag av partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier.

Bærum kommune har ambisjon om å være blant de beste på innbyggernesamarbeid og frivillighet og i denne saken vil rådmannen redegjøre for en styrket innsats. Det foreslås nye tiltak samtidig som eksisterende innsats videreutvikles.

Bærumssamfunnet er innbyggernes fellesskap. Kommunen skal bidra til fellesskapet, men det gode livet skapes av innbyggeren selv - i familien, på jobb og skole og i lokalsamfunn. Denne saken handler om hvordan kommunen vil legge til rette for innbyggernesamarbeid og frivillighet i Bærumssamfunnet.

«DugnadsBæringen» er en aktiv og skapende ressurs. Kommunen skal samarbeide med innbyggere og bidra til deltakelse og medvirkning som styrker fellesskapet lokal. Vi skal prøve ut nye samarbeidsformer. Det er summen av innbyggerens egen innsats, kommunens bidrag og lokalt samarbeid som skal gir den gode hverdagen for barn, unge og eldre i Bærum.

Frivillighet

Frem mot frivillighetens år i 2022 vil rådmannen bidra til et løft i arbeid med frivillighet. Arbeidet skal settes mer i system og det skal utformes et veikart. Det er et stort og mangfoldig omfang av frivillige organisasjoner i kommunen. I dag eksisterer det et idrettsråd, et kulturråd og et innvanderråd. Rådmannen foreslår å opprette et frivillighetsråd hvor frivillige organisasjoner skal delta i utforming av en frivillighetspolicy for Bærumssamfunnet.

Frivillig sektor har flere formål. Den skal ivareta sine egne definerte oppgave, f.eks. drive idrett for sine medlemmer eller utføre definerte humanitære oppgaver for samfunnet. Frivillighet bidrar også for andre f.eks. ved leksehjelp, flyktningguide, aktiviteter på bo og behandlingssenter.

Rådmannen vil legge to hovedspor for arbeidet med frivillighet frem mot 2022:

1. Frivillighetsarbeid kulturområdet - som vil omfatte det strukturelle samarbeidet med frivillig sektor og utforming av kommunens frivillighetspolicy. Koordinator for innbyggernesamarbeid og frivillighet har i dag et godt samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, og ikke minst frivillighetssentralene. Dette arbeidet skal videreutvikles.
2. Frivillighet, arbeidsdeling og samskaping i velferdsområdet – dette vil omfatte hvordan velferdssektoren arbeider sammen med frivillig sektor, innbyggere, ildsjeler og pårørende i de kommunale tjenestene. Det foregår flere spennende prosjekter i dag. Rådmannen vil sette arbeidet mer i system og styrke innsatsen. Det foreslås i handlingsprogrammet for 2020- 2023

å tilføre en stilling i dette arbeidet.

Dette vil Bærum kommune oppnå:

- En kommune med en mangfoldig og inkluderende frivillig sektor, som ivaretar aktivitet for egne behov og legger til rette for å bidra for andre.
- En kommune med ny giv frem mot frivillighetens år 2022. Styrke og utvikle eksisterende dialog og samarbeid og skape nye arenaer og partnerskap hvor også næringslivet i kommunen inviteres inn.

Rådmannen foreslår følgende tiltak i 2020:

- Veikart frem mot frivillighetens år i 2022
Kommunen skal gjennomføre et frivillighetsløft frem mot 2022 og utvikle et veikart. Et veikart skal sette arbeidet mer i system og tydeliggjøre konkrete tiltak. Flere av tiltakene presenteres i denne saken.

- Frivillighetsråd – skaper plattform for samarbeid

Kommunen skal etablere et systematisk og målrettet samarbeid med organisert frivillighet og foreslår etablering av et frivilligråd der faste representanter fra organisasjonene deltar sammen med kommunen. Rådet skal blant annet planlegge og følge opp et års hjul, arrangere årlig konferanse og utarbeide utkast til en policy for frivillighet i Bærumssamfunnet.

- Legge til rette med møteplasser for samskaping

Kommunen skal tilby lokaler for samskaping med og for frivillige lag og organisasjoner.

- **Fornebu senter**- Leie lokaler på Fornebu senter som benyttes som et programkontor for Fornebuutviklingen, lokale for Fornebupiloten og arena for samskaping med og for frivillige lag og organisasjoner. Rådmannen foreslår i Handlingsprogram 2020-2023 å gi økt støtte til Fornebupiloten.
- **Presterud gård på Bekkestua** - Utvikle gården til å bli en møteplass for samskaping mellom kommunen, lokalsamfunn, frivillighet og næringsliv.
- **Byrom i Sandvika** - Etablere møteplass for frivillige lag og organisasjoner, entreprenører og næringsliv sentralt i Sandvika. Rådmannen vil planlegge for en slik møteplass i nye kommunegården, og samtidig vurdere midlertidige løsninger. Møteplassen kan samtidig inkludere informasjon, medvirkning, ideskaping og innovasjon i forbindelse med byutvikling i Sandvika.

- Gylden fremtid – pensjonister og studenter bidrar

Rådmannen vil se på en organisering som bidrar til at frivillig innsats blir mer attraktivt for kommunens ansatte når de går av med pensjon. Pensjonister innehar unik kompetanse og kommunen ønsker å tilby muligheter til å benytte både engasjement og kompetanse i et kollegafelleskap, og mobilisere en struktur som gir rom for dette.

Arbeidet gjøres i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Det vil også bli vurdert om det er mulig å inngå partnerskap med større private bedrifter om satsingen. Det kan bli aktuelt å innlemme yngre innbyggere også, særlig med tanke på studenter som har praksisplasser i kommunen.

Skolen som samfunnshus

Rådmannen vil utvikle skoler som møteplasser for frivillighet og innbyggere i alle generasjoner i lokalsamfunnet. Det skal anskaffes en bestillingstjeneste, som gir nødvendig oversikt over ledige bygg og areal samt effektiviserer utlånsprosedyren. Kommunestyret har tidligere behandlet en sak om store skolekonsept hvor det fremkommer at skolen skal utvikles som et samfunnshus og være en lokal møteplass. Arealer skal brukes utenom undervisningstiden og samlokalisering av kultur- og/eller idrettsformål er en intensjon i utvikling av nye skolebygg. Målet er å legge til rette for et aktivt og attraktivt lokalmiljø for alle aldersgrupper, tilby barn og unge fritidsaktiviteter i sitt nærmiljø og gjøre det lett for befolkningen å engasjere seg i frivillig virksomhet, innbyggerinvolvering og samskaping.

Rådmannen vil komme tilbake med et forslag til policy for frivillighet i Bærumssamfunnet i løpet av 2020, og gi årlig status for oppfølging av planer. Samtidig med utvikling av en policy, vil rådmannen utrede og prøve ut alternativ organisering av frivillig innsats. Rådmannen vil særlig se på hvordan frivillig innsats kan bli mer attraktivt for kommunens ansatte når de går av med pensjon. Oppfølging av dette arbeidet legges inn i sak om årlig status.

Innbyggersamarbeid

Medvirkning, innflytelse, samarbeid, frivillighet og samskaping brukes ofte for å beskrive påvirkningsmulighet og deltagelse fra innbyggerne. Begrepene benyttes i mange sammenhenger og tillegges til tider ulikt meningsinnhold. Innholdet kan også endre seg over tid, i takt med ny tenkning og erfaringer som gjøres. Selv om begrepene representerer ulike muligheter for påvirkning og deltagelse, så er fellesnevneren samarbeid mellom kommunen og innbyggerne. Rådmannen vil derfor bruke innbyggersamarbeid som en fellesbetegnelse, og i denne saken brukes begrepet innbyggersamarbeid som en fellesnevner og utgjør summen av prinsipper, aktiviteter og metoder som har til hensikt å ivareta behov for dialog, involvering, deltagelse og medvirkning.

Innbyggersamarbeid i Bærum skal handle om hvordan kommune og befolkning på ulike måter deltar og er felles om utviklingen av lokalsamfunnet, og av tilbud og tjenester. Samarbeidet skal starte tidlig i prosesser og likeverdig deltagelse er grunnlaget for å kunne skape bærekraftige løsninger som mange har eierskap til. Innbyggersamarbeid er å snu tankegangen fra at kommunens oppgave er å løse problemer for innbyggerne til å finne flere av løsningene sammen.

For å kunne implementere nye former for innbyggersamarbeid må metoder prøves ut og erfares. Rådmannen vil både videreutvikle eksisterende metoder og tilføre nye. Det er nødvendig å oppsummere erfaringer, sette arbeidet mer i system, tilføre kompetanse, omdisponere og prioritere nødvendige ressurser.

Rådmannen vil legge to hovedspor i arbeid med innbyggersamarbeid:

1. Aksjonsrettet samarbeid – Dette handler om å skape noe nytt eller samarbeide om noe som

pågår. Ulike former for innbyggerutvalg og innbyggerpanel vil være eksempler på dette. Det har over tid pågått områderettet innsats på Emma Hjort, Rykkinn, Fornebu og i Skytterdalen. Arbeidets kjennetegn er innbyggerinvolvering og samarbeid med frivillighet og lokalsamfunn. Dette er gode eksempler hvordan kommunen sammen med innbyggere kan jobbe med helsefremmende og inkluderende nærmiljøer.

2. Innbyggersamarbeid med berørte innbyggergrupper – Dette handler om medvirkning i saker som omhandler f.eks. plan og bygg. Vi har erfaringer med medvirkningsgrupper både plansaker og i nye bygg innen velferd (boliger innen psykisk helse og rus, omsorgsboliger, demenslandsby m.m.). Erfaringene i dette arbeidet er gode, men viser også at det kan være utfordrende. Medvirkning og samarbeid innebærer mulighet for å si sin mening og være med å påvirke. Innflytelse kan samtidig skape forventninger om medbestemmelse og at synspunkter fører til ønsket resultat. Erfaring viser at mye informasjon og tilbakemeldinger både underveis og i avslutning er viktig.

Dette vil Bærum kommune oppnå:

- En kommune hvor innbyggere har varierte muligheter for aktivitet, engasjement og medvirkning, ut fra egen livssituasjon og forutsetninger.
- En kommune med aktive samfunns- og lokalmiljø med innbyggere som ønsker bidra med økt deltakelse og medvirkning for å skape gode tilbud, inkluderende bomiljøer og nye, bedre løsninger i lokalsamfunnet.
- En kommune som inviterer til dialog og bredt samarbeid om å løse felles utfordringer hvor kommunen ikke kan løse alt alene.
- En kommune som prøver ut nye former for medvirkning gjennom innbyggerutvalg, årlige møter med lokalsamfunn og interaktiv dialog.

Rådmannen foreslår følgende tiltak i 2020

- Områderettet innsats og innbyggerutvalg i lokalsamfunn

Rådmannen vil sikre medvirkning og samskaping i flere lokalsamfunn. Kommunens skal bidra til å skape helsefremmende og inkluderende nærmiljøer ved å videreføre og videreutvikle områdesatsning i Skytterdalen, Emma Hjort, Rykkinn og Fornebu. Årlige møter med lokalsamfunn vil inngå som en del av områdesatsningen. Østerås og Dønski er aktuelle som nye områder, da kommunen allerede har et samarbeid i disse områdene.

- Digital innbyggerpanel

Rådmannen vil sørge for at vårt digitale innbyggerpanel blir et aktive bidragsytere når vi skal skape noe nytt eller samarbeide om noe som pågår.

- Skape møteplasser

Kommunen skal legge til rette for møteplasser for samarbeid og samskaping. Frivilligheten er en del av dette. Møteplassene (Fornebu senter, Byrom i Sandvika, Presterud gård) skal også være arenaer for lokalsamfunn og innbyggere, ildsjeler,

næringsliv og entreprenører.

Tidligere behandling

Det vises til følgende saker:

- [Innbyggerdialog og medvirkning – orientering](#), Formannskapet 10.05.2016, sak 074/16
- [Innbyggerutvalg Skytterdalen](#), Sektorutvalg Bistand og omsorg 17.01.18, sak 17/3157

Vurdering

Det skal kraft til for å skape et løft i arbeidet med innbyggersamarbeid og frivillighet. Det er nødvendig å både mobilisere eksisterende ressurser og tilføre nye for å få dette til. Derfor legger rådmannen inn en styrking i arbeidet med innbyggersamarbeid og frivillighet i velferdsområdet.

Det pågår mye godt arbeid med frivillighet i dag som skal videreføres, samtidig vurderer rådmannen at det er nødvendig med høyere ambisjoner og vil sette arbeidet mer i system og lage et veikart. Frivillighetens år i 2022 kan være et godt mål og rådmannen ønsker i 2022 å kunne belyse både en tydelig policy for frivillighet i Bærumssamfunnet, og et strukturert arbeid med frivillighet i kommunen. Det er helt nødvendig å trekke frivillige lag og organisasjoner med i arbeid med en policy for frivillighet i Bærumssamfunnet.

Rådmannen vil legge høye ambisjoner og sette tydelig mål i utvikling av mer dialogbaserte samarbeidsformer med innbyggere. For å få dette til er det nødvendig å tilføre kompetanse, og samtidig omdisponere og prioritere ressurser i dette arbeidet.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Saken er utformet i et samarbeid mellom Strategi- og utviklingsenheten, Kultur og velferdstjenestene.

Økonomiske konsekvenser av beslutningene

Rådmannen legger inn en styrking av arbeidet med innbyggersamarbeid og frivillighet i velferdstjenestene i forslag til Handlingsprogram 2020-2023.

Vedlegg:

Innbyggersamarbeid og frivillighet _Vedlegg

4634304

DEL 2 – MER OM SAKEN:

Hovedmålene i gjeldende kommuneplan og kommunens visjon er overordnede føringer for hvordan kommunen skal jobbe med det langsiktige utfordringsbildet. Visjonen, «Sammen skaper vi fremtiden – mangfold, raushet, bærekraft» er et løfte om medvirkning og samarbeid med næringsliv, innbyggere, organisasjoner, frivilligheten og kommunen i utviklingen av bærumssamfunnet.

Bærum kommunene har satt en ny dagsorden for hvordan samarbeid mellom innbyggere og kommunen kan utvikles. Begreper som kommune 3.0, samskaping og medborgerskap uttrykker

forventninger om et bredere samarbeid enn det frivilligheten slik vi kjenner den i dag rommer. Utfordringene vi står foran de neste ti-årene vil også kreve et større samfunnsansvar fra alle for å sikre vedlikehold og utvikling av det fellesskapet bygd på tillit og felles ansvar som vi har i dag.

Fremtidens Bærum må i langt større grad bygge på aktive innbyggere som tar ansvar og bidrar til fellesskapet. Innbyggere deltar allerede i ulike roller i foreninger, og som bl.a. dugnadsarbeidere, som nabo og som del av et lokalsamfunn. Men det ligger en ubrukt ressurs hos kommunens innbyggere som kan utløses hvis kommunen aktivt inviterer og i fellesskap med innbyggere og sivilsamfunnet utvikler arenaer, metoder, arbeidsformer og tilrettelegging for innbyggeres deltakelse og engasjement.

Det pågår en spennende utvikling i kommunene gjennom innovasjon, digitalisering, ny teknologi og nye former for samarbeid som sosiale entreprenørskap. Bærum kommune er langt fremme på disse områdene, men like fullt i startgropen i forhold til det store potensialet områdene har. Rådmannen har som mål at kommunen også skal kunne se koblingene mellom de ulike utviklingsløpene for å finne ut hvordan slike endringer kan bidra positivt til samarbeidet mellom innbyggere og kommunen.

Pågående arbeid

Til denne saken vedlegges det også en eksempeloversikt.

Frivillighet i Bærum

Frivilligheten står sterkt i Bærum, og kommunens målsetting om å gi rom for at frivilligheten skal utøve sin virksomhet på egne premisser med støtte fra kommunen gir resultater. Eksempler på hvordan kommunen legger til rette i dag er:

- Kommunens nettsider for frivilligheten
- Det gis kommunale tilskudd både innen kultur- og velferdssektoren.
- Frivilligkonferanser er arrangeres
- Dialogmøter med frivillige lag og organisasjoner gjennomføres
- 3 frivilligsentraler er utviklet, i Sandvika, på Rykkinn og på Fornebu
- Sandvika Byfest arrangeres årlig
- Kommunen deltar i HUMSOS - Nettverk for frivillige organisasjoner, humanitære og sosiale
- Bærum Kulturråd er opprettet
- Bærum Idrettsråd er opprettet
- Innvandrerorganisasjoner har opprettet et innvandreråd.

For å oppnå et tettere samarbeid med frivilligheten og gjøre det enklere å være frivillig, pågår det et arbeid med å videreutvikle:

- Kommunens nettside for frivilligheten
- Forenklet og mer samlet søknadsprosesser for tilskudd
- Tilrettelegge og forenkle mulighet for utleie av kommunens lokaler til frivillighet
- Etablere et samarbeid med et utvalg representanter fra kommunens frivillige organisasjoner for å tilby frivilligheten kurs i organisasjonsdrift m.m.
- Knytte tettere kontakt med næringslivet i kommunen om bedriftsfrivillighet.

Innbyggersamarbeid i Bærum

For å kunne implementere nye former for innbyggingsamarbeid må metoder prøves ut og erfares. I 2018/2019 ble flere pilotprosjekter iverksatt:

Innbyggerpanel

Bærum kommune har vervet Bærum's befolkning til et Innbyggerpanel i 2019. 200 av deltakere ble rekruttert på kommunens stand om FNs bærekrafts mål, under Byfesten i Sandvika, og panelet består nå av ca. 400 innbyggere. Med digitalt innbyggerpanel ønsker kommunen å prøve ut nye former for innbyggingsamarbeid slik at innbyggernes synspunkter om eget liv i kommunen kommer bedre frem.

Innbyggerutvalget i Skytterdalen

Innbyggerutvalget i Skytterdalen ble etablert høsten 2018. Utvalget er et rådgivende organ og sentralt bindeledd mellom kommunen og lokalsamfunnet i Skytterdalen. Innbyggerutvalget har følgende sammensetning: fire folkevalgte (to fra posisjonen og to fra opposisjonen,) en representant fra kommunal administrasjon og fem innbyggere/lokale aktører fra Skytterdalen. Hensikten med et innbyggerutvalg er å avdekke hvorvidt ordningen kan gi ny kunnskap og innsikt i samarbeid med og involvering av innbyggerne, og at innbyggerutvalget skal bidra til å utvikle lokalsamfunnet.

Medvirkning på Fornebu

«[Fornebu 2035](#) – strategi for utvikling av Fornebusamfunnet» tar utgangspunkt i at kommunen gjør klokt i å samarbeide med innbyggerne, organisasjoner og næringsliv om utvikling av konkrete samfunnstema. Her er kommunen i gang med å planlegge aktiviteter.

Når kommunestyret vedtok [Kommunedelplan 3](#) (KDP 3) for Fornebu fatte de vedtak som følger: «*Sammen med innbyggerne på Fornebu, lokale interesseorganisasjoner og utbyggerne lager kommunen en plan for møteplasser på Fornebu. Prosjektet ledes av innbyggerne på Fornebu.*»

Fornebupiloten er og vil bli helt sentralt i et slik arbeid. Fornebupiloten ble etablert 2018 og har en daglig leder i 100% stilling og leier noen mindre lokaler av Obos på Punkt. Rådmannen ser det som viktig for videre arbeid at Fornebupiloten raskt blir styrket både med hensyn til bemanning og gjennom tilgang til egnede lokaler. Dette blant annet for å kunne følge opp intensjonene om en innbyggerledet plan for møteplasser. Formannskapet vedtok den 27/8-19 (sak 172/19) å styrke Fornebupiloten med ekstra ressurser ut 2019 og dette videreføres i forslag til handlingsprogram for 2020-2023. Det ble også vedtatt å inngå leiekontrakt for lokaler i Fornebu S som kan brukes av Fornebupiloten, kommunen, lag og organisasjoner. Gjennom de planlagte tiltakene ønsker kommunen å utvide samarbeidet og gi et betydelig løft i det lokale tilbudet av samlingssteder til befolkningen.

I formannskapssak 172/19 opplyste rådmannen om at det sammen med framleggelsen av HP vil bli fremmet en sak om samlet plan for utvikling av Fornebu herunder kommunens ansvar og oppgaver. Denne saken vil bl.a adressere forholdet knyttet til utvikling av gode møteplasser.

Det er behov for noe mer tid, så rådmannen vil senere i høst fremme en egen sak om forskjellige delprosesser knyttet til videreutvikling av Fornebu, herunder videre arbeid med plan for møteplasser. Ved å arbeide med utvalgte tema, kan det relativt raskt skapes noen gode løsninger for fellesskapet. Samtidig kan det utvikles relasjoner, kunnskap og erfaringer som på sikt gjør samarbeid enklere og bedre. Det planlegges å gjennomføre en pilot på Fornebu hvor samskapingmetoder utvikles og testes. Fornebupiloten skal delta aktivt som samarbeidspartner,

velene, organisasjoner og næringsliv.

Prosjekt lokalsamfunn + kommune

Rådmannen har prøvd ut et opplegg med møter med lokalsamfunnene hvor kommunen som helhet og på tvers av sektorene møter lokalsamfunn representert ved engasjerte innbyggere, lag, organisasjoner og velforeninger. Det har vært gjennomført møter på Rykkinn (høsten 2018) og Østerås (våren 2019). Forberedelsene til møtene har vært grundige med intervjuer av representanter for lokalmiljøet for å sikre at temaene er tilstrekkelig identifisert og konkretisert slik at kommunen og lokalsamfunnet kan finne løsninger sammen.

Erfaringer

Nye former for medvirkning og samskaping utfordrer tradisjonelle arbeidsformer og roller. Dette gjelder ikke bare for administrasjonen, men også for innbyggerne, de frivillige organisasjonene og andre aktører. Formålet, hvordan og hvorfor må være tydelig, og partene må være samstemte for at innbyggersamarbeid skal fungere godt.

Det er avgjørende hvordan kommunen presenterer innbyggersamarbeid og frivillighet. Det må fremgå at det medfører muligheter for de frivillige organisasjonene gjennom å kunne bidra til utvikling og at dette ikke skal handle om at frivillige skal overta kommunens forpliktelser. Frivilligheten skal være et viktig supplement, og frivillighetens skal bidra med kompetanse og ressurser som kommunen selv ikke har.

Styrket innsats

Rådmannen vil redegjøre nærmere for styrket innsats i fire hovedområder av kommunens arbeid med innbyggersamarbeid og frivillighet.

Frivillighetsarbeid i kulturområdet

Frivillighet Norge og KS har utarbeidet en Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor (2017-2020), og partene anbefaler organisasjoner på lokalt nivå og de enkelte kommuner og fylkeskommuner å etablere tilsvarende samarbeidsplattformer. I plattformen pekes det blant annet på at kommunene og frivillige organisasjoner bør drøfte hvordan man sammen kan finne nyskapende arbeidsformer og nye løsninger for utfordringer i lokalsamfunnet. Dette er en arbeidsform rådmannen vil slutte seg til.

2022 er frivillighetens år. Bærum vil utvikle et fast struktur og tydelig strategi for samarbeid med frivillige organisasjoner lokalt. Det skal utformes et veikart frem mot frivillighetens år 2022

Vi vil:

- Opprettes et frivillighetsråd hvor ulike frivillige organisasjoner deltar sammen med kommunen i utforming av en policy for frivillighet, og oppfølging av et års hjul for frivilligheten i Bærum.
- Det arrangeres årlige konferanser, som er åpne for innbyggere.
- Det legges til rette for møteplasser for frivillige lag og organisasjoner. Rådmann foreslår et lokale på Fornebu, et på Bekkestua og et i Sandvika.

Rådmannen vil utforme et utkast til frivillighetspolicy for Bærumssamfunnet. Dette utvikles i samarbeid med innbyggere, frivillige lag og organisasjoner, høyskoler/universiteter og næringsliv. Samarbeid og samskaping rundt en definert policy vil kreve god struktur og møteplasser. En sak

legges frem for politisk behandling i løpet av 2020.

Vi vil:

- Lage en frivillighetspolicy for Bærumssamfunnet.

Hva kan en policy omfatte?

Rådmannen anbefaler at det igangsettes et arbeid for å utvikle en policy for frivillighet. En policy skal gi en samlet og tydelig beskrivelse av prinsipper for Bærum kommunes videre satsning på fremtidsrettet frivillighet. Policyen skal tydelig beskrive hvilken rolle kommunen skal ha, hvordan jobbe sammen med frivilligheten og hva kommunen vil oppnå med samarbeid og frivillighet støtte opp under kommunens visjon «sammen skaper vi fremtiden og fremstå som offensiv, samlet og med en synlig profil. Policyen skal beskrive prioriterte innsatsområder for perioden 2020-2024 og innsatsområdene konkretiseres i et års hjul.

For å få til en god og konstruktiv prosess er det viktig at berørte parter involveres i arbeidet. Ved utforming av et mandat vil det være naturlig å sørge for både en politisk og administrativ forankring samt deltagelse. Dette kan for eksempel gjøres ved at det nedsettes et utvalg bestående av politikere og representanter fra administrasjonen, eller at det gjennomføres et politisk seminar/verksted.

Frivillighet, arbeidsdeling og samskaping i velferdsområdet

Demografiske endringer vil føre til økte behov for tjenester og kommunen må sikre tjenester med god kvalitet og samtidig arbeide for at behovet for tjenester reduseres. Både økonomiske begrensninger og mangel på tilgjengelig arbeidskraft kan medføre store utfordringer i fremtiden. For å løse de utfordringer kommunen står overfor, må virksomhetene drives på en annen måte enn i dag.

Kommunen kan ikke møte fremtidens utfordringer alene og god velferd må skapes av både kommunen og innbyggeren selv. Kommunen skal samarbeide med innbyggere og bidra til deltakelse og medvirkning som styrker fellesskapet lokalt. For at frivilligheten skal bli et godt supplement til kommunale tjenester må kommunen bli tydelig på hvilke behov som skal dekkes og hvilke oppgaver som skal løses.

Vi vil:

- Styrke arbeid med frivillighet i velferdssektoren.
- Beskrive behov og legge til rette for samarbeid med både organisert og uorganisert frivillighet i alle virksomheter.

Vi skal sammen med frivilligheten søke og finne nye løsninger på utfordringer innen kommunens velferdsområder.

- Kommunens ledere og medarbeidere skal avklare hvilke behov kommunen har for frivillighet innenfor velferdsområdene, og være tydelige om behovet overfor de frivillige organisasjonene
- Tilrettelegge for at de kommunale tjenestestedene har ressurser og kompetanse til å ivareta frivilligheten. Hovedfokuset skal være at frivillige skal trives og oppleve mestring og mening, snarere enn at det offentlige skal få løst omsorgsoppgaver

Aksjonsrettet innbyggingsamarbeid

Bærum kommunen har ambisjon om å skape et samfunn med stor grad av medvirkning og deltakelse. Kommunen vil løfte seg og bli en aktiv innbyggerkommune med samskaping. Innbyggere skal oppleve både å bli informert, bli hørt, bli tatt på alvor og få mulighet til å påvirke beslutninger.

Samarbeidsprosesser, der innbyggere og lokalsamfunn inngår, vil utfordre kommunen, både på administrasjons-, tjeneste- og politikerområdet. Arbeidet kan ikke foregå løsrevet fra interne utviklingsprosesser, men parallelt. For å bli gode på å samarbeide med innbygger og lokalsamfunn er det nødvendig å tilføre kompetanse og allokere ressurser

For å skape fremtidens tjenester er kommunen avhengig av dialog med innbyggerne og andre aktuelle aktører. Kommunen ønsker å utforme tjenester i riktig omfang og utforming. Hvem definerer hva som er riktig omfang og utforming? En offentlig tjeneste kan tillegges forskjellige verdier, avhengig av hvem som vurderer tjenesten. Kommunen må sammen med innbyggere og andre aktuelle aktører skape fremtidens tjenester. Ingen innehar fasiten ene og alene. Derfor må den tradisjonelle formen for innbyggerdialog- og medvirkning utfordres, da det viser seg at kommunen så langt ikke i tilstrekkelig grad har klart å lage fremtidens tjenester sammen med innbyggerne.

Rådmannen ønsker å konkretisere hvordan kommunen kan etablere en mer aktiv og koordinert rolle i å utvikle samarbeidet mellom kommune, innbyggere og næringsliv i Bærum. Initiativet er basert på erkjennelsen om at bærumssamfunnet kan mobilisere store ressurser gjennom å hjelpe hverandre. Dette handler om å skape noe nytt eller samarbeide om noe som pågår. Ulike former for innbyggerutvalg, innbyggerpanel eller vil være eksempler på dette.

Vi vil:

- Opprettes innbyggerutvalg i flere områder i Bærum, herunder gjennomføre årsmøter med lokalsamfunn.
- Videreutvikle kommunens digitale innbyggerpanel.
- Skape møteplasser for medvirkning

Område rettet innsats på Rykkinn, Emma Hjort, Fornebu og Skytterdalen har pågått over flere år, og har bidratt til både en sterkere involvering av innbygger, ildsjeler og frivillige men også et tettere samarbeid mellom de ulike kommunale tjenestene. Oppvekstmiljøprosjektene gjennomført på Rykkinn og Fornebu er gode eksempler på tett samarbeid mellom ulike sektorer og samtidig involvering av innbyggere.

I Skytterdalen har det vært gjennomført «dørbank», arrangert workshoper og opprettet et innbyggerutvalg.

Innbyggersamarbeid med berørte innbyggergrupper

Brukerperspektivet har i lang tid vært preget av tradisjonelle brukerundersøkelser, og Bærum kommune har gradvis gått over til mer dialogbaserte arbeidsformer. Brukerperspektivet er fortsatt viktig, men preges nå i økende grad av et utviklingsperspektiv og ikke av øyeblikks målinger for brukertilfredshet.

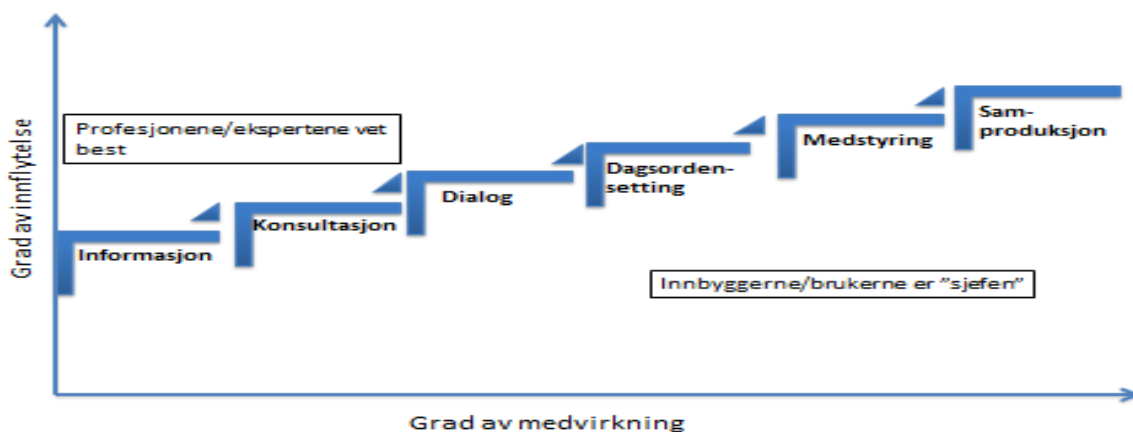
Bærum har utviklet ulike former for dialogmøter, innbyggermøter og medvirkningsgrupper.

Innbyggersamarbeid har blitt praktisert i planprosesser og i etablering av f.eks. nye boliger innen rus og psykisk helse.

Plan og bygningstjenesten har lang erfaring med medvirkning knyttet til Plan- og bygningslovens krav om høring og innbyggermedvirkning. I alle plansaker skal det annonseres oppstart av planarbeid og når et planforslag foreligger, skal det annonseres og legges ut på høring. Alle innbyggere kan komme med skriftlige merknader på oppstart og høring. I de aller fleste større reguleringsaker arrangeres det i tillegg åpne folkemøter der det blir gitt informasjon om planlagt

utbygging og det gis anledning til å stille spørsmål og komme med synspunkter. Det har i noen saker vært lagt opp til workshops og «plansmier» der innbyggere i større grad kan være med på å utforme selve planforslagene på et tidlig stadium. Kommunen stiller også krav til at private utbyggere legger opp til involveringsprosesser forut for at de sender inn planforslag. Det er viktig å legge til rette for økt involvering i plansaker tidlig i planprosessene der det er større mulighet å påvirke resultatet. Helse og sosial har utviklet en «dreiebok» for nabo involvering i forbindelse med etablering av nye bo konsepter. Dreieboken skal sikre tidlig involvering av de direkte involverte men også vel og borrettslag. Tidlig informasjon, hyppig informasjon og ett kontaktpunkt til kommunen har vist seg som avgjørende for å få gode prosesser.

Rådmannen vil videreutvikle og strukturere kommunens samarbeid med berørte innbyggere. Dette innebærer blant annet å vite hvilken metode som bør brukes når, og at man har innsikt i de ulike nivåene på samarbeid. *Deltakelsestrappen* illustrerer på en god måte at det finnes ulike nivåer /former for innbyggingsamarbeid. Samarbeid med innbyggerne kan være et sted mellom informasjon og en mer aktiv medvirkning i beslutninger og utviklingsarbeid. I dag foregår mye av samarbeidet ved at kommunen informerer, konsulterer og tilrettelegger for dialog i konkrete saker.

De ulike nivåene i trappen kan forklares på følgende måte:

- Informasjon: Kommunen informerer innbyggerne.
- Konsultasjon: Kommunen spør innbyggerne om deres mening, eksempelvis gjennom undersøkelser eller høringer.
- Dialog: Innbyggerne og kommunen samtaler om politiske saker, eksempelvis på folkemøter eller brukerkonferanser.
- Dagsordensetting: Innbyggerne initierer selv diskusjon om bestemte saker, eksempelvis gjennom innbyggerinitiativer.
- Med styring: Innbyggerne får mulighet til direkte å påvirke kommunens beslutninger, eksempelvis i ungdomsråd eller ved såkalt deltakende budsjettering.
- Samskaping/samproduksjon: Kommunen som likeverdig partner/fasilitator i et samarbeid mellom innbyggere og andre. Støtte og fasilitere relasjoner mellom innbyggere og andre uten å overta

Det første trinnet (informasjon) er enveis kommunikasjon fra kommunen til innbyggerne, og regnes derfor ikke som samarbeid. De øvrige trinnene handler om reelt samarbeid, med økende grad av medvirkning og deltagelse for hvert trinn opp.

Innbyggersamarbeid kan begrunnes ut fra et demokratiperspektiv og tjenesteutviklingsperspektiv. Utgangspunktet for demokratiperspektivet er det medmenneskelige argument hvor medbestemmelse, rettigheter og kontroll over eget liv er viktig for menneskeverdet. Utgangspunktet for tjenesteutviklingsperspektivet er at ved å lytte til de som kjenner problemet og situasjonen best, kan tjenesten utvikles til å bedre treffe innbyggernes behov.

I tidligere saker har rådmannen redegjort for viktige premisser for å lykkes med innbyggersamarbeid. Her er også de ulike formene for samarbeid omtalt, blant annet den store forskjellen på å formidle viktig informasjon til innbyggerne sammenlignet med å invitere til et likeverdig samarbeid (samskaping) for å finne løsninger på utfordringer kommunen har satt på dagsorden. I innbyggersamarbeid vil ulike behov medføre ulike tilnærminger på hvorfor og hvordan vi inviterer til samarbeid, hva det skal samarbeides om, hvordan vi samarbeider (metoder/verktøy) og hvordan vi følger opp samarbeidet og sikrer at det får varige verdier for både kommunen, innbyggerne og lokalsamfunnet.

Behandlingen i møtet 12.11.2019 Eldrerådet

Forslag fremmet av Ninja Sanner, H

Foreslåtte møteplasser er viktige i arbeidet for å styrke arbeidet med innbyggersamarbeid og frivillighet. Medvirkning, innflytelse og samarbeid mellom innbyggerne og kommunen vil være helt avgjørende for et godt resultat som vil stimulere til frivillighet. Bærum kommune vil være i en kontinuerlig utviklings-, omstillings- og effektiviseringsprosess i flere år fremover, bl.a. på grunn av det økende antall eldre.

Eldrerådet ber om at vellene, brukerrådene ved seniorsentrene, og pårørendes brukerråd aktivt trekkes inn i dette arbeidet.

Votering:

Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.
Sanners forslag ble enstemmig vedtatt.

Eldrerådet-12.11.2019- 044/19:

Eldrerådets anbefaling:

1. Kommunestyret slutter seg til en styrket innsats i arbeid med innbyggersamarbeid, og ber kommunedirektøren følge opp forslagene i saken og gi en årlig status frem til 2022.
2. Det utarbeides en policy for frivillighet i Bærum kommune, som en oppfølging og videreutvikling av frivillighetsmeldingen. Rådmannen kommer tilbake med en egen sak i løpet av 2020.
3. Foreslåtte møteplasser er viktige i arbeidet for å styrke arbeidet med innbyggersamarbeid og frivillighet. Medvirkning, innflytelse og samarbeid mellom innbyggerne og kommunen vil være helt avgjørende for et godt resultat som vil stimulere til frivillighet. Bærum kommune vil være i en kontinuerlig utviklings-, omstillings- og effektiviseringsprosess i flere år fremover, bl.a. på grunn av det økende antall eldre. Eldrerådet ber om at vellene, brukerrådene ved seniorsentrene, og pårørendes brukerråd aktivt trekkes inn i dette arbeidet.

Behandlingen i møtet 11.11.2019 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Forslag fremmet av Magnar Danielsen, H

Rådets anbefaling for det videre arbeidet med innbyggermedvirkning og frivillighet: Innbyggermedvirkning bør som utgangspunkt være en mulighet åpen for alle. Det kan bli behov for særskilt tilrettelegging for at personer med funksjonsnedsettelse skal kunne delta. Frivillighet skal være et supplement for den hjelpetrequende og ikke komme til erstatning for lovpålagte kommunale tjenester

Forslag fremmet av Magnar Danielsen, H

Saken behandles forøvrig over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Votering:

Rådslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 045/19:**Vedtak:**

Rådets anbefaling for det videre arbeidet med innbyggermedvirkning og frivillighet: Innbyggermedvirkning bør som utgangspunkt være en mulighet åpen for alle. Det kan bli behov for særskilt tilrettelegging for at personer med funksjonsnedsettelse skal kunne delta. Frivillighet skal være et supplement for den hjelpetrequende og ikke komme til erstatning for lovpålagte kommunale tjenester.

Saken behandles forøvrig over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Behandlingen i møtet 05.11.2019 Formannskapet**Votering:**

Sakene 188,189, 190 og 196/19 ble åpnet samtidig for spørsmål og innspill. Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 190/19:**Vedtak:**

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Behandlingen i møtet 31.10.2019 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur**Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-31.10.2019- 067/19:**

Saken ble åpnet men realitetsbehandles først i møtet 21. november.

Behandlingen i møtet 30.10.2019 Hovedutvalg for bistand og omsorg**Forslag fremmet av Torbjørn Espelien, Frp**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og

realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 074/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Behandlingen i møtet 29.10.2019 Hovedutvalg for barn og unge

Forslag fremmet av Haakon Kvenna Veum, H

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Votering:

Utvalgsleders forslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for barn og unge-29.10.2019- 068/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Behandlingen i møtet 21.10.2019 Ungdomsrådet

Saken ble enstemmig tatt til orientering

Ungdomsrådet-21.10.2019- 044/19:

Vedtak:

Saken ble enstemmig tatt til orientering

Dato:	Arkivkode:	Bilag nr:	Arkivsak ID:	J.post ID:
24.09.2019			19/15228	19/155189
Saksbehandler:	Atle Thorud			
Saksansvarlig:	Ove Myrvåg			

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Eldrerådet	12.11.2019	043/19
Ungdomsrådet	13.11.2019	053/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	11.11.2019	044/19
Utvalg for samarbeid	29.10.2019	030/19
Utvalg for samarbeid	19.11.2019	038/19
Hovedutvalg for barn og unge	29.10.2019	067/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	30.10.2019	073/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	31.10.2019	066/19
Formannskapet	05.11.2019	189/19
Kommunestyret		
Hovedutvalg for barn og unge	19.11.2019	078/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	21.11.2019	077/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	20.11.2019	087/19
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	052/19
Formannskapet	26.11.2019	206/19

Omstilling 2024 - En plan for omstilling av virksomheten med kvalitet og bærekraft

Ungdomsrådet-13.11.2019- 053/19

Saken behandles i Ungdomsrådets møte 26. november.

Eldrerådet-12.11.2019- 043/19

Vedtak:

Kommunedirektørens redegjørelse tas til etterretning. Eldrerådet ber om å bli løpende orientert om omstillingsarbeidet innenfor Eldrerådets saksområde.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 044/19

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 189/19**Vedtak:**

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-31.10.2019- 066/19

Saken ble åpnet men realitetsbehandles først i møtet 21. november.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 073/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Utvalg for samarbeid-29.10.2019- 030/19**Vedtak:**

Behandles i neste møte i SAM 19.11.19.

Hovedutvalg for barn og unge-29.10.2019- 067/19**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannens redegjørelse tas til orientering.

SAKEN I KORTE TREKK

Bærum er en kommune i vekst som det er godt å leve i, har et bærekraftig næringsliv og gode velferdstilbud. De nasjonale utfordringene som Regjeringen fremhever i perspektivmeldingen vil treffe også vår kommune. En eldre befolkning fører til at en mindre del av befolkningen jobber og betaler skatt og at utgifter til pensjoner og helse- og omsorgstjenester vil øke og produktivitetsveksten i landet må opp om velstandsveksten skal fortsette.

Trangere økonomiske rammer i offentlig økonomi, klimautfordringer, sterk befolkningsvekst og demografiske endringer med høyere andel eldre og færre yrkesaktive per pensjonist, og endrede krav til kompetanse i arbeidslivet – dette er noen av de utfordringer kommunen må møte. Bærum kommune er i en god posisjon til å planlegge og gjennomføre den omstillingen som skal til

for også i fremtiden kunne levere tjenester til innbyggerne på en bærekraftig måte med riktig kvalitet. Noe som innebærer at tjenestene har tydelige kvalitet og effektmål, og utformes ut i tråd med brukerperspektivet.

Omstilling med kvalitet og bærekraft handler om å utvikle, forbedre eller endre kommunens tjenestetilbud gjennom tilpasning av kommunens drift i forhold til gjeldene rammer og tilgjengelige ressurser. Det handler videre om å tilrettelegge for tydelige, samordnede og effektive tilbud til innbyggerne. Kommunens organisasjonen må gjøres bedre i stand til kontinuerlig å utvikle seg og finne nye løsninger i forhold til nye behov internt og eksternt.

Denne planen er en versjon 1.0 av en omstillingsplan for Bærum kommune. Den orienterer om arbeidet som skal gjøres fremover og hvilke utfordringer, muligheter og planlagt omstilling rådmannens per nå ser for seg innenfor de ulike sektorer i kommunen.

Prosjektskissen legger opp til at det gjennomføres sektoranalyser. Formålet med sektoranalysene er å konkretisere videre de utfordringer og omstillingsmuligheter som er omtalt i denne planen, samt avdekke nye muligheter. Politiske hovedutvalg vil bli involvert i arbeidet.

Arbeidet skal gjennomføres i tråd med følgende prinsipper:

- Kommunaldirektører og kommunalsjef/direktører har ansvar for prosess i sin organisasjon.
- Arbeidet skal gi en langsiktig, fremtidsrettet og bevisst omstilling av området.
- Hele «porteføljen» av tjenester skal vurderes i forhold til formåleffektivitet og kostnadseffektivitet. Ingen tjenester skal unntas denne vurderingen.
- Arbeidet skal skje med åpenhet og kommunikasjon. Brukere, pårørende, ledere og medarbeidere skal involveres.

Vedlegg:

Plandokument Omstilling 2024

4622795

DEL 2 – MER OM SAKEN:

Bærum kommune er i en god posisjon til å planlegge og gjennomføre den omstillingen som skal til for også i fremtiden kunne levere tjenester til innbyggerne på en bærekraftig måte med riktig kvalitet.

Omstilling med kvalitet og bærekraft handler om å utvikle, forbedre eller endre kommunens tjenestetilbud gjennom tilpasning av kommunens drift i forhold til gjeldene rammer og tilgjengelige ressurser. Rammebetingelser som er sentrale er blant annet økonomi, klima, digitalisering, teknologi, demografiske endringer og samfunnsutvikling som helhet.

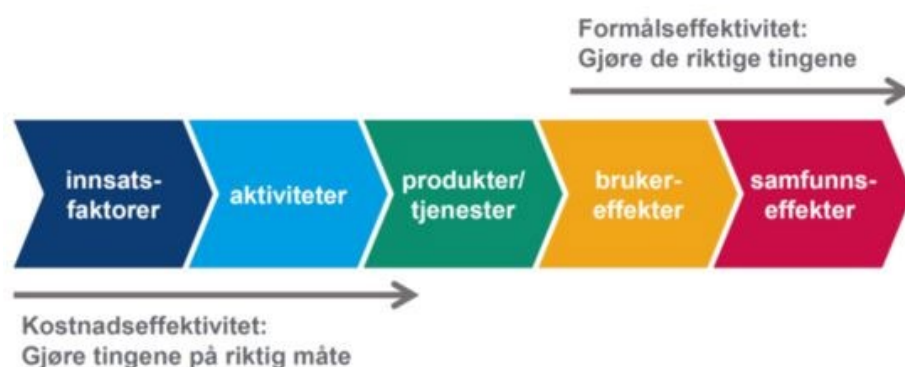
En slik omstilling innebærer at tjenestene får tydelige kvalitet og effektmål, og utformes ut i tråd med brukerperspektivet. I den sammenheng er forståelsen for brukernes behov avgjørende.

Det handler videre om å tilrettelegge for tydelige, samordnede og effektive tilbud til innbyggerne. Kommunens organisasjonen må gjøres bedre i stand til kontinuerlig å utvikle seg og finne nye

løsninger i forhold til nye behov internt og eksternt.

Formål med omstillingsarbeidet

Formålet med omstillingsarbeidet er å få frem potensialer og tilrettelegge for aktiviteter som skal gi økt effekt av, eller reduserte innsatsfaktorer, i kommunens tjenesteproduksjon. Det er naturlig å ta utgangspunkt i resultatkjeden vist nedenfor.

Figur: Resultatkjeden (Kilde: DFØ, veileder for resultatmåling)

Effekter kommer til syne i de to siste stegene i resultatkjeden. Effekt defineres som en forandring i tilstand hos brukerne eller i samfunnet som har oppstått som følge av virksomhetens tiltak. Begrepet «Formålseffektivitet», å gjøre de riktige tingene knyttes til dette.

Det kan være viktige gevinster knyttet til også de tre første leddene i resultatkjeden, for eksempel tid som blir frigitt på grunn av endrede arbeidsmetoder. Begrepet «Kostnads-effektivitet», å gjøre tingene på riktig måte knyttes til dette. Sentralt i omstillingsarbeidet er å først spørre seg om vi gjør de riktige tingene (formålseffektivitet) og deretter om det vi skal gjøre gjøres på riktig måte (kostnadseffektivitet).

Formålet med arbeidet kan også knyttes til at det langsiktige utfordringsbildet er krevende. Langsiktig planlegging gjør organisasjonen forberedt og vil også legge til rette for at omstillingsprosessen kan gjøres mer skånsom for brukerne, men også for den enkelte ansatte. Langsiktig planlegging gir også bedre forutsetninger for prioritering av de «riktige» omstillingstiltakene. Det er nødvendig å skape en dynamikk for økt omstilling av organisasjonen.

Ekstern kvalitetssikring

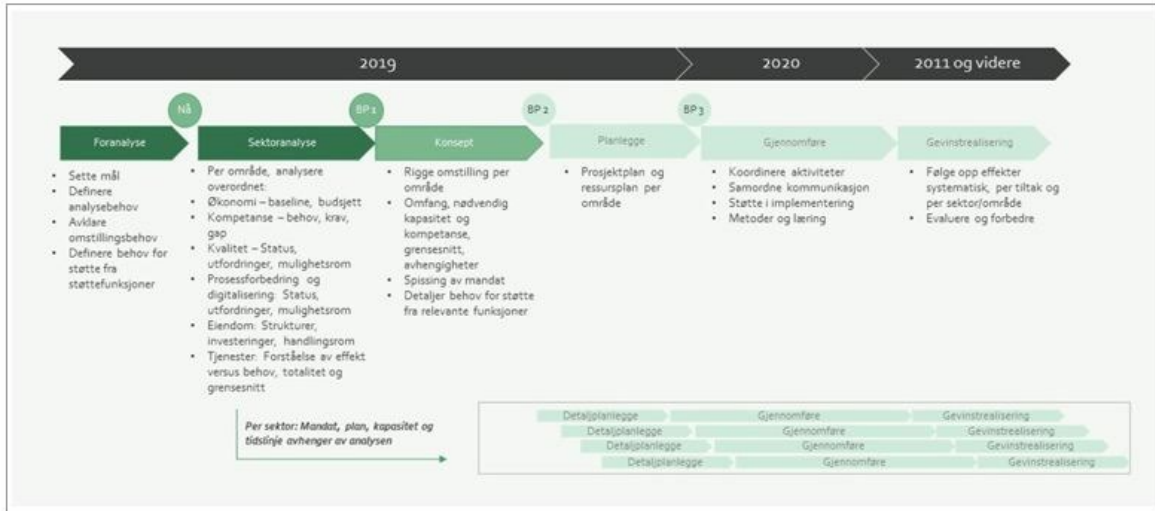
Handlingsprogram og forutsetningene for kommunens planer og prioriteringer er fundamentert i Langsiktige driftsanalyse og investeringsplan (LDIP). Modeller for behov, demografi og andre utviklingstrekk ligger til grunn for de økonomiske rammebetingelsene som følger av denne planen. For å sikre at Omstilling 2024 baserer seg på best mulige forutsetninger og tilstrekkelig innsikt er det initiert en ekstern kvalitetssikring av LDIP. Resultatet av dette skal gi grunnlaget for det økonomiske omstillingsbehovet fremover.

Gjennomføring

Bærum kommune har initiert en sektovergripende aktivitet gjennom «Omstilling 2024» for å sikre

en langsiktig omstilling av virksomheten. Det er nødvendig å se på fremtidige behov og rammevilkår for kommunens virksomhet, og kartlegge hvilke vesentlig endringer som må gjennomføres for å sikre god kvalitet og bærekraft også i fremtiden.

Prosjektskissen for «Omstilling 2024» er slik:

Prosjektskissen forutsetter at det i 2019 gjøres overordnede innledende analyser (av omstillingsbehov, potensialer osv.) og utarbeides en plan for videre faser.

Skissen legger videre opp til at det gjennomføres sektoranalyser for alle kommunalsjefsområder. Formålet med sektoranalysene er å konkretisere videre de utfordringer og omstillingsmuligheter som er omtalt i denne planen, samt avdekke nye muligheter. Politiske hovedutvalg vil bli involvert i arbeidet.

Basert på utfordringsbildet skal virksomheten utarbeide omstillingsplaner som sier noe om hvordan tjenestene skal leveres i fremtiden på en bærekraftig måte med fortsatt god kvalitet. Prosessen med å utarbeide omstillingsplanene vil innebære en høy grad av involvering av mellomledere og ansatte som kjenner tjenestene godt, for å sikre at de gode ideene til nye løsninger blir ivaretatt. Det vil også være sentralt at fremtidens tjenester utvikles på et kunnskapsbasert grunnlag, hvor samarbeid med akademia og næringsliv vil kunne være gode bidragsytere

Gjennomføring av omstillingsplanene innenfor hver sektor vil kunne utfordre dagens praksis. Kommunens virksomhetsstyring må tilpasses nye behov for å sikre planlegging, ressursstyring og gevinstrealisering i en ny økonomisk virkelighet.

For å kunne fortsette å levere gode tjenester og ha fokus på daglig drift i tillegg til omstillingsarbeidet, er det viktig at ledere rustes til å tenke nytt og gjennomføre endringer. Økt kompetanse på endringsledelse vil være nødvendig.

Suksessfaktorer og prinsipper for en vellykket omstilling

Omstilling av kommunens virksomhet for å møte fremtidens utfordringer med kvalitet og bærekraft vil kreve ekstraordinær innsats og vilje til prioriteringer. Det må planlegges langsiktige for endringer som skaper varige effekter, og på en måte som sikrer at kommunen ivaretar sin viktige rolle i fremtidens samfunnsutvikling.

Rådmannen legger opp til at arbeidet gjennomføres i tråd med følgende prinsipper:

- Kommunaldirektører og kommunalsjef/direktører har ansvar for prosess i sin organisasjon.
- Arbeidet skal gi en langsiktig, fremtidsrettet og bevisst omstilling av området.
- Hele «porteføljen» av tjenester skal vurderes i forhold til formålseffektivitet og kostnadseffektivitet. Ingen tjenester skal unntas denne vurderingen.
- Arbeidet skal skje med åpenhet og kommunikasjon. Brukere, pårørende, ledere og medarbeidere skal involveres.

Bærum kommune har etablert en innovasjonskultur i organisasjonen. Denne kompetansen og medarbeidernes engasjement må benyttes godt i arbeidet med utvikling av nye løsninger, til å ta i bruk nye metoder og ikke minst til å utvikle hverandre for å være beredt for fremtidens oppgaver.

For ytterligere detaljer vises til vedlagte plandokument.

Behandlingen i møtet 13.11.2019 Ungdomsrådet

Ungdomsrådet-13.11.2019- 053/19:

Saken behandles i Ungdomsrådets møte 26. november.

Behandlingen i møtet 12.11.2019 Eldrerådet

Forslag fremmet av Ninja Sanner, H

Kommunedirektørens redegjørelse tas til etterretning. Eldrerådet ber om å bli løpende orientert om omstillingsarbeidet innenfor Eldrerådets saksområde.

Votering:

Sanners forslag ble enstemmig vedtatt.

Eldrerådet-12.11.2019- 043/19:

Vedtak:

Kommunedirektørens redegjørelse tas til etterretning. Eldrerådet ber om å bli løpende orientert om omstillingsarbeidet innenfor Eldrerådets saksområde.

Behandlingen i møtet 11.11.2019 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Forslag fremmet av Magnar Danielsen, H

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Votering:

Rådslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-11.11.2019- 044/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 25.11.2019.

Behandlingen i møtet 05.11.2019 Formannskapet**Votering:**

Sakene 188,189, 190 og 196/19 ble åpnet samtidig for spørsmål og innspill. Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Formannskapet-05.11.2019- 189/19:**Vedtak:**

Realitetsbehandlingen skjer i møtet 26.11.2019.

Behandlingen i møtet 31.10.2019 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur**Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-31.10.2019- 066/19:**

Saken ble åpnet men realitetsbehandles først i møtet 21. november.

Behandlingen i møtet 30.10.2019 Hovedutvalg for bistand og omsorg**Forslag fremmet av Torbjørn Espelien, Frp**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 073/19:**Vedtak:**

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 20.11.2019.

Behandlingen i møtet 29.10.2019 Utvalg for samarbeid**Votering:**

Tatt til orientering.

Utvalg for samarbeid-29.10.2019- 030/19:**Vedtak:**

Behandles i neste møte i SAM 19.11.19.

Behandlingen i møtet 29.10.2019 Hovedutvalg for barn og unge

Forslag fremmet av Haakon Kvenna Veum, H

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Votering:

Utvalgsleders forslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for barn og unge-29.10.2019- 067/19:

Vedtak:

Saken behandles over 2 møter. Spørsmål, innspill og kommentarer i dette møtet og realitetsbehandling i utvalgets neste møte 19. november 2019.

Dato: 23.10.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
 23.10.2019 19/18963 19/199753
 Saksbehandler: Anne Marie Flovik
 Saksansvarlig: Grete Syrdal

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for bistand og omsorg	30.10.2019	075/19
Formannskapet	26.11.2019	199/19
Eldrerådet		
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	053/19
Kommunestyret		

Avtale om vertskommunesamarbeid mellom Asker kommune og Bærum kommune - Felles kommunal legevakt

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 075/19

Innstilling:

Bærum kommune gir sin tilslutning til «Avtale om vertskommunesamarbeid mellom Asker kommune og Bærum kommune - Felles kommunal legevakt» slik avtalen foreligger som utkast.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Bærum kommune gir sin tilslutning til «Avtale om vertskommunesamarbeid mellom Asker kommune og Bærum kommune - Felles kommunal legevakt» slik avtalen foreligger som utkast.

SAKEN I KORTE TREKK

Avtale om vertskommunesamarbeid om kommunal legevakt mellom Asker og Bærum kommuner iht kommunelovens § 28a, som ble inngått i 2012, er reforhandlet med bakgrunn i kommunesammenslåingen i Asker.

Asker kommune og Bærum kommune har i dag felles legevakt, Asker og Bærum legevakt, lokalisert på Bærum sykehus. Legevakten er organisert etter vertskommunemodellen, med Bærum som

vertskommune. Legevakten dekker dagens Asker og Bærum kommuner med til sammen ca. 180.000 innbyggere.

Samarbeidet om Asker og Bærum legevakt skal i all hovedsak videreføres, slik det er regulert i Avtale om vertskommunesamarbeid om kommunal legevakt mellom Asker og Bærum kommuner iht kommunelovens § 28a, datert 10. januar 2012. Det legges til grunn at innbyggerne i dagens Asker fortsatt vil ha Asker og Bærum legevakt som sitt akutttilbud, og at innbyggerne i dagens Hurum og Røyken skal ha legevakten på Bråset bo- og omsorgssenter i Røyken som sitt akutttilbud. Bærum kommune blir etter avtalen fortsatt vertskommune for Asker og Bærum legevakt.

Forslaget til «Avtale om vertskommune samarbeid mellom Asker kommune og Bærum kommune – felles kommunal legevakt» regulerer kommunenes ansvarsforhold. Dagens rammer for Asker og Bærum legevakter lagt til grunn.

Tidligere behandling

12/12865 Signert avtale om vertskommunesamarbeid

Vurdering

Det er etablert et godt samarbeid mellom kommunene over flere år. Dette er nærmere beskrevet i del 2 av saken.

Det stilles høye kompetansekrav til ansatte og det varsles for fremtiden økende rekrutteringsutfordringer knyttet til kvalifisert helsepersonell. Å drifte en legevakt forutsetter beredskapskapasitet 24/7 uavhengig av aktivitetsgraden. Dette taler for interkommunale løsninger og effektiv drift. Samarbeidet anbefales videreført.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Avtaleutkastet er utarbeidet i samarbeid mellom Asker og Bærum kommuner.

Konsekvenser av beslutningene

Budsjettet for Asker og Bærum legevakt utarbeides etter prinsipp om nøktern og kostnadseffektiv administrasjon og utførelse av tjenesten. Det skal etableres enighet mellom kommunene om budsjettets rammer. Beløpet justeres hvert år for pris- og lønnsvekst, og eventuelt for ekstraordinære forhold.

Fordelingsnøkkelen for beregning av vederlagets størrelse mellom Asker og Bærum er kommunens innbyggertall per 31.12. i regnskapsåret. I tillegg skal Asker kommune dekke 6 % av Bærum kommunes overordnede administrasjonskostnader.

Vedlegg:

29 aug Utkast til avtale om vertskommunesamarbeid - legevakt	4618233
Avtale vertskommunesamarbeid	4623612

DEL 2 – MER OM SAKEN:

Asker kommune og Bærum kommune har samarbeidet om felles legevaktordning i mange år. Den første avtalen om interkommunal legevakt ble inngått i 1984.

I løpet av tiden siden 1984 har det også vært et samarbeid med Bærum sykehus om Felles Akuttmottak (FAM), en enhet hvor kommunal legevaktordning og sykehusets akuttmottak er samordnet. Samarbeidet ble avsluttet etter noen år, men samlokaliseringen av lokalene for legevakten og akuttmottaket er opprettholdt.

Vertskommunesamarbeidet om Asker og Bærum legevakt er hjemlet i kommunelovens § 28-1 a.

Kommunens ansvar for organisering og tilrettelegging av øyeblikkelig hjelpetjeneste inklusive legevakt og medisinsk nødmeldetjeneste går fram av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1, § 3-2 første ledd punkt 3 og § 3-5. I dette ligger blant annet at kommunen skal ha et system som sikrer ivaretagelse av øyeblikkelig hjelp hele døgnet. Legevakten skal sørge for nødvendig helsehjelp når hjelpen ikke kan vente til innbyggeren får time hos fastlegen.

I Forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften) § 6 beskrives kommunenes ansvar for kommunal legevaktordning slik:

Kommunen skal tilby legevaktordning som sikrer befolkningens behov for øyeblikkelig hjelp, og må sørge for at minst en lege er tilgjengelig for legevakt hele døgnet. Legevaktordningen skal blant annet

- a. vurdere, gi råd og veilede ved henvendelser om øyeblikkelig hjelp
- b. diagnostisere og behandle akutte medisinske tilstander ved legekonsultasjoner og sykebesøk og ved behov henvise til andre tjenester i kommunen, blant annet fastlege, og eventuelt spesialisthelsetjeneste og
- c. yte hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, blant annet rykke ut umiddelbart når det er nødvendig.

Grunnet kommunesammenslåing må Asker kommune på ny godkjenne alle interkommunale avtaler. Kommunedirektøren i Asker har i denne saken lagt til grunn en videreføring av dagens legevaktstjenestetilbud, hvor Asker og Bærum legevakt og legevakten i Røyken og Hurum til sammen utgjør legevaktstjenesten til innbyggerne i Asker, fra 2020. Innbyggerne i dagens Asker kommune vil fortsatt ha Asker og Bærum legevakt som sitt akutttilbud, mens innbyggerne i Hurum og Røyken skal fortsette å ha legevakten på Bråset som sitt akutttilbud. Nye Asker kommune vil utrede framtidig legevaktstjeneste i inneværende kommunestyreperiode.

Vertskommunesamarbeidet er betinget av at kommunestyret i deltakerkommunene har vedtatt samarbeidsavtalen.

Behandlingen i møtet 30.10.2019 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Votering:

Enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-30.10.2019- 075/19:

Innstilling:

Bærum kommune gir sin tilslutning til «Avtale om vertskommunesamarbeid mellom Asker kommune og Bærum kommune - Felles kommunal legevakt» slik avtalen foreligger som utkast.

Dato: 14.11.2019 Arkivkode: Morten Svarverud Bilag nr: Tone Rokseth Arkivsak ID: 19/21607 J.post ID: 19/226508

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	054/19
Eldrerådet		
Hovedutvalg for bistand og omsorg		

Høring NOU 2019 - 14 Tvangsbegrensingsloven- forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse og omsorgstjenesten

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunedirektørens forslag til høringssvar om NOU 2019:14 Tvangsbegrensingsloven – Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten, vedtas som Bærum kommunes høringssvar.

Vedlegg:

DEL TO MER OM SAKEN

4661842

Dato:	Arkivkode:	Bilag nr:	Arkivsak ID:	J.post ID:
15.11.2019	N-125		19/24609	19/255189
Saksbehandler:	Anne-Grete Bukier			
Saksansvarlig:	Anne-Grete Bukier			

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	25.11.2019	055/19

Referatsaker

Forslag til vedtak:

Refererte dokumenter tas til orientering slik de foreligger.

Refererte dokumenter til orientering:

Dokumentnummer	Tittel
1.	HP 2020-23 - Korreksjoner til handlingsprogam 2020-2023
2.	Norsk sykepleierforbund - innspill til Hp2020-2023
3.	Fagforbundets innspill til Hp 2020-2023
4.	Innspill HP2020-2023 fra Den norske jordmorforening, Jordmorforbundet, Norsk sykepleierforbund - Kommunejordmoren